

Mandagsbarnet

Svik

Overgrep

Leve

Overleve

Lise Nysetvold Hammersten

2013

Mandagsbarnet

Svik Overgrep Leve

Overleve

Lise Nysetvold Hammersten
2013

**Jeg ønsker og takke Ronja Nysetvold
Holmen, Widar Nysetvold Hammersten og
Hanne Olsen for all hjelp og støtte i
forbindelse med denne "boken".**

Forord

Hensikten med denne boken er først og fremst å belyse all den urett som har foregått og dessverre fortsatt foregår i det offentlige Norge. Jeg er ikke ute etter å henge ut noen personer og har forsøkt å pakke inn og anonymisere i den grad det er mulig. Noen må bare tåle å bli gjenkjent, rett og slett fordi jeg ikke kan skrive en slik bok uten å være ærlig. Hele prosessen med å kartlegge livet har til tider vært både lang og vond. Det er mange år siden prosjektet startet og det bærer boken også preg av. Noen avsnitt er skrevet i forskjellige perioder av mitt liv og jeg har ikke forandret så mye på dem, rett og slett fordi det har vært en del av terapien med å komme seg videre. Jeg har allikevel vært nødt til å huske mer enn jeg til tider har hatt lyst til fordi det har vært viktig for meg å sette tingene i et riktig tidsperspektiv. Når du plasserer en hendelse, kommer gjerne flere minner fra akkurat denne perioden.

Jeg har valgt å ikke dyppe ned i alle minnene som har kommet, både for å skåne meg selv og også fordi jeg regner med at jeg ikke er klar og kanskje aldri skal bli det heller med noen episoder. Beklager at det til tider virker veldig rotete, men slik føles det også, så jeg lar det være.

Hjernen har det med å huske bruddstykker og du må selv pusle saker inn på rett hylle når du ikke har familie du kan spørre og lene deg på i prosessen. Alt av papirer fra det offentlige, mennesker du har snakket med og ting du husker er med på forme historien. Denne prosessen river opp gamle sår du trodde du hadde klart å fortrenge, men så snill er ikke hukommelsen at den gir deg bare det du vil ha. Bare det å se hvor elendig dokumentasjon det offentlige har hatt, samtidig som det drypper inn setninger om at de egentlig vet, men ikke gjør noe, gjør noe med deg og tanken på alle de barna som lever under det offentlige i dag, skremmer meg. Beslutningen om å skrive ned historien blir sterkere av dette. Vi kan ikke late som om vi ikke vet hva som foregår. Følg med i media så ser du. Det er på tide vi som har overlevd dette

står frem og snakker. Her må en stor og omfattende endring til, vi har ingen barn å miste.

Jeg har de siste årene vært ut og inn av psykiatrien i den tro at jeg er "gal", men psykiatrien i dag er ikke bygd opp for å reparere, men heller medisinerer bort problemer. Det er med stor sorg jeg tenker på alle de såkalte vanskelige barna og voksne der ute, som sliter uten at samfunnet forstår bakgrunnen for deres væremåte. Er du først blitt psykisk syk, så er du stempla og ferdig med det. Ikke før jeg var så "heldig" å bli akseptert til et opphold på Modum Bad, innså jeg at du er selv med på å opprettholde denne behandlingen i psykiatrien, rett og slett fordi du godtar det og tørr ikke protestere.

Ingen barn skal noen gang behøve å ta ansvar for hva voksne mennesker har utsatt dem for, derfor må vi være på vakt og forebygge og snakke om alt som har skjedd og fortsatt skjer. **Den som tier samtykker...**

Jeg vil ikke lenger være med på å konkludere dømmende om hvorfor mennesker er som de er, uten å ha den minste anelse om hva personen har opplevd, og

selv da kan jeg ikke vite. Den umulige ungen i klassen, den irriterende ungdommen, den sinte jenta eller den stille sjenerte, vi må ikke dømme så raskt. Noen vet ingen andre måter å overleve på, de har aldri hatt muligheten. Det meste kommer for en dag og da er det viktig at hjelpeapparatet har nok kunnskap for å hjelpe disse menneskene. De er ofte preget av hendelsene og det er svært viktig at hjelpeapparatet møter dem med respekt og forståelse, slik at traumeopplevelsene ikke blir forsterket men reparert. Skal vi noen gang få stoppet denne spiralen, må vi begynne med oss selv, åpne opp og snakke sammen. Først da kan vi forstå nok til at det skjer en forandring og fremtidens ofre har en mulighet til å overleve.

De første årene

Slik kan det første året av mitt liv beskrives byråkratisk:"
Der fremkommer av dokumentene at søker har hatt vanskelig oppvekstperiode sammen med faren sin. Søkers mor var svært ung, og i henhold til de papirene sekretariatet har gjennomgått, var det store konflikter mellom søkers foreldre. Søker ble plassert på barnehjem noen dager før hun flytter til et fosterhjem (Farmoren min). Barnevernstjenesten ønsker å overta omsorgen og mot foreldrenes ønske skjer dette og Lise plasseres i et formalisert fosterhjem." Alt dette skjer mellom 5 mai 1968 og juni 1969..

Dette er spesielt og sitte å lese om seg selv. Jeg kan ikke huske noe av dette naturligvis, men det viser tydelig min følelse av å være "en feil" helt fra starten. En venn av min mor, har fortalt meg mer detaljert om perioden. Om dette er riktig eller ei, spiller ingen rolle. Det er viktig for meg å skrive det ned fordi det har preget meg å vite om dette.

Vennen av min mor kom på døren fordi naboer hadde klaget over barnegråt. Der fant hun meg som angivelig skal ha vært alene uten mat og pleie i tre døgn. Full bleie og en rompe så sår at hun gråt av å stelle meg. Det var vanskelig å gi meg mat da jeg egentlig hadde sluttet å reagere som barn skal. Dehydrert og syk. Hun fikk meg på sykehuset og der ble jeg bedre. Hun har siden ikke kunnet snakke med min mor eller far på grunn av deres sinne over å ha blitt angitt på denne måten. Så i deres øyne var det hennes skyld at jeg havnet på barnehjem første gang... fortalte hun meg.

Et nyfødt barn

*egentlig en gave
med alle mulighet
for blomstring
men denne gang
ble det en byrde
for samfunnet og
Familien som skulle vært*

*et godt nettverk
kan ikke se
at barnet er en gave
og uenighetene fører til
at det lille barnet
blir alene
mot en stor, stor verden*

Ifølge datoer og årstall skal min mor ha vært under den seksuelle lavalder, men siden jeg ikke vet når på året hun er født kan jeg ikke konkludere med hvor gammel hun var ved fødselen. En barnepleierske jeg traff i en fosterhjemsituasjon sa en gang til meg at jeg var veldig prematur og tilbrakte lang tid i kuvøse før jeg kom hjem. Hun husket godt historien om den unge jenta som fikk barn altfor tidlig. Men jeg kan ikke finne dokumentasjon på dette, det ringer i ørene min fars ord " Du ække rekti i hue, ble ikke ferdig utvikla"...

Alt dette spiller heldigvis liten rolle for meg av den enkle grunn at jeg kan ikke huske dette. Men det er interessant å lese om, da ingen noensinne har kunnet bekrefte eller fortelle meg hva som egentlig skjedde med meg i mitt første turbulente leveår. Jeg kan huske at jeg var på

besøk hos min Farmor når jeg var en 5-6-7 år og at hun fortalte litt, men jeg klarer ikke huske hva og ifølge papirene skal hun ha vært en part i saken mot mine foreldre og dermed var det muligens noe farget av dette.

August 1969 flyttes jeg til Lillebo barnehjem på Skedsmo på grunn av uoverensstemmelser mellom besteforeldrene. Bestefar skal ha vært "hard" på flaska og det skal ha kommet frem at han har bedrevet overgrep på egne barn. Denne julen skal mine foreldre ha ønsket å ha meg hjem på julebesøk, men siden også de på grunn av uoverensstemmelser, ikke blir enige, flyttes jeg isteden til Fredrikstad og Glemmen barnehjem. Etterhvert slås Østheim barnehjem seg sammen med Fredrikstad og Glemmen barne hjem og alle barna havner her. Dette som en følge av dårlig bygningsmasse og dårlig økonomi i følge det jeg kan lese meg til på f-b.no .

Det er skikkelig rart å sitte på nett og søke seg frem til bakgrunner og steder som har hatt så stor innvirkning på mitt liv. Jeg har et klart minne fra tiden i Fredrikstad og

Glemmen barnehjem. Bestyreren sa "morn, morn" når vi gikk. Jeg tror det var mens hun tok på meg en hvit pelslue for å gå ut å leke og jeg syns det var feil å si morn når du gikk. Lille har fortalt meg at jeg ble plassert på et bord for å prøve sko, mens han gjemte seg i skapet og så på den nyankommende. Først når jeg kommer på Østheim barnehjem er jeg stor nok til å ha egne minner. Og det aller første jeg kan huske er at jeg har en barnesykdom som er smittsom, og dermed må jeg ligge til sengs inne i leiligheten til bestyreren.

"Farmor skal komme! Kjenner at det knyter seg i magen av nervøsitet, hvordan er hun tro? Jeg ligger i sengen med meslinger. Det er en garantert ting at alle på barnehjemmet får alle barnesykdommene. Da får vi ligge inne i leiligheten til bestyrerinnen, visstnok fordi vi ikke skal smitte de andre barna. Det er kjedelig å ligge der inne og høre de andre barna leke ute. Men i dag syns jeg ikke det gjør noe. Det første tegnet på at også jeg har familie.

Alle de andre barna har familie de reiser til i helger og høytider. Ikke jeg. Jeg har alltid vært igjen på barnehjemmet og har egentlig ikke tenkt så mye på hvorfor, før nå. Ikke at jeg har noe å klage på. Tantene som er på jobb har god tid til meg når alle de andre er borte. Jeg får være lenge oppe og se tv med tantene og alle har god tid og er snille mot meg. Jeg har tenkt at det hadde vært koselig med noen å besøke noen ganger, men siden jeg aldri har hatt det har jeg heller ikke savnet det. Men det er klart jeg har vært misunnelig når de andre har kommet hjem og fortalt om spennende ting de har vært med på. Men nå er jeg spent. Min egen familie som jeg kanskje kan være hos, skal komme og besøke meg. Skulle ønske at Lille kunne være her sammen med meg, men det får han ikke lov til. De er redde for at de andre barna skal bli smittet. Det føles som om det går ti timer før farmor endelig kommer. Vil hun like meg? Hvorfor har hun ikke besøkt meg før?

Farmor kommer og hun er veldig snill. Jeg får en pakke som inneholder glansbilder. De er pene men jeg forstår ikke helt hva det er. Farmor får kaffe og kaker av bestyreren på barnehjemmet og de blir sittende og prate i sofaen. Farmor ser ikke mye på meg, men jeg kan ikke se meg mett. Vakkert lyst hår, rød neglelakk og leppestift. Hun er rolig og smiler ofte. De røyker og prater og der ligger jeg med en rar følelse i magen. Denne damen er min familie... det kan jeg ikke huske har skjedd før. Alle de andre barna har familie som de besøker eller får besøk av, men jeg er vant med å være igjen på barnehjemmet. Min familie er de andre barna og tantene på barnehjemmet. Jeg er ikke veldig glad i bestyrerinnen, men det er ingen av barna. Hun er veldig streng og har mange fæle avstraffelsesmetoder. Vi må ofte sitte på en stol og ingen får snakke med oss. Eller hun holder en fyrstikk mellom

fingrene våres og tenner på. Blåser den ikke ut før vi skriker. Det er jævlig. Men vi forstår veldig godt at vi har gjort noe galt.

Så er sykebesøket over. "Hade Lise, jeg håper du snart blir frisk igjen."

Så forsvinner hun. Jeg ligger helt rolig i sengen, pakken ligger nede ved beina. Føler meg lykkelig og skuffet. Tenk at hun var min farmor. Men jeg hadde ventet meg det noe anderledes; jeg tror ikke jeg fikk sagt noe til henne..."

Dessverre fikk jeg aldri pratet om denne historien med min farmor. Innen jeg var voksen nok til å tenke tilbake og fordøye, var hun dessverre død av kreft. Men jeg tror det var min farmor som var der, men sikker kan jeg ikke være.

Til og begynne med er bestyrerinnen en streng dame som har regjert på Østheim i mange år, hun kal ha mistet jobben pga sin behandling av oss barna og at hun snakker om oss på bussen osv. En av sakene går på at

hun lar en far ta med seg sine barn på tur og faren drukner/dreper et av barna, mens en overlever. Hennes ord når gutten får store traumer er brent fast i minnet:

”Uff han er alltid så vanskelig å ha med å gjøre den gutten. Ikke kan han lese å skrive, og bare finner på ugagn, vet virkelig ikke hva vi skal gjøre med ham.....”

Denne saken fikk stor sosial oppmerksomhet og jeg kan ikke annet enn gråte ved tanken på hva denne gutten måtte stå i på barnehjemmet. Ingen tok hensyn til hans traumatiske opplevelser, enda de skal ha vært mange og livstruende. Vi barna var bare bryssomme...

En annen dame tar over jobben og vi kan si at ting blir annerledes, men ikke bedre. Fordelen med henne er at hun har et proforma ekteskap med en homofil mann som i perioder bor hos henne. Han er virkelig en fin fyr og vi merket godt at han virkelig likte oss barna. Dessverre tok dette ekteskapet slutt og han forsvant ut av livet vårt. Jeg kan fortsatt huske at jeg fikk sitte på fanget hans mens vi så på barne-tv. Jeg promptet og vi lo oss skakke mens han laget en regle om *”Lisefisenesehornet”*, dette lo vi av i lang tid fremover. Han lagde også forskjellige navn på

mitt røde krøllete hår og nese som nesten var borte og busene som ble så vanskelige å finne for ingen hadde små nok fingre... Vi syns han var morsom.

Danmark

”Tante Ragnhild er min yndlingstante. Hun er så utrolig snill, pen og god og...alt! hun klemmer meg hele tiden, rart til å begynne med, men nå elsker jeg det. Latteren hennes er trillende, lys og noe av det snilleste jeg hører. Selvfølgelig er hun sint på meg når jeg gjør noe galt, men det gjør ingenting, jeg vet at hun liker meg likevel. Jeg maser alltid om at hun skal være med meg. Lese for meg når jeg skal legge meg. Det er ikke alltid hun har tid, for leggingen foregår midt i vaktskiftet. Når hun har nattevakt, kommer hun alltid opp etter rapporten og prater litt med meg. En kveld kommer hun opp og forteller meg at hun skal slutte å jobbe her, hun skal flytte

tilbake til Danmark. Men når jeg blir stor og begynner på skolen, kan jeg få komme og besøke henne der.

Jeg blir knust, hele meg er i opprør, kan ikke forestille meg livet uten tante. Enden på visa er at jeg får lov til å være med til Danmark. I 4 måneder er jeg hjemme hos tante Ragnhild og moren hennes. Det er sommer og livet er herlig. Jeg stjeler sukkererter som ikke er modne, og lærer de andre barna andre byss jeg har med fra barnehjemmet. Etter de månedene er det lettere for meg å komme tilbake til barnehjemmet uten at tante Ragnhild er der. Har opplevd så mye og bruker mye tid på å fortelle Lille om oppholdet. Har savnet Lille som er "broren" min og den jeg ser mest opp til av alle. Han er så utrolig oppfinnsom. Aldri et kjedelig øyeblikk. Alle timene på stol eller andre avstraffelser er verdt det.

Vi barna på hjemmet går på søndagsskole på torsdag. Dette er fordi andre "normale" barn skal slippe å utsettes for gjengen fra hjemmet. Jeg kan ikke helt forstå dette. Vi oppfører oss pent i mine øyne. Bestyrerinnen oppdrar oss med hard hånd. Men vi er mange og noe er det nok å utsette på oss. Mest er det nok at vi ikke er bra nok. De fleste barna som bor i nabolaget holder god avstand til oss. Ryktene går nok før oss. Men noen er snille og snakker med oss. Da føler vi oss spesielle. Litt bedre enn de andre på hjemmet liksom. Noen dager er jævlige. Må sitte musestille på en stol. Kan ikke snakke med noen, får ikke dopause og får ingen mat. Har nok gjort noen hyss, men det er ikke det som minnes i ettertid. Noen ganger får jeg ikke stå opp av senga, har sengearrest, men jeg kan ikke huske hva jeg gjorde i går. Bestyrerinnen er streng. For oss barna er dette helt normalt, og vi får høre at juling har aldri gjort skade på noen. Alle barna må bade en dag i uken. Det er to bad. Et for jenter og et for gutter. I første

er jeg så liten at jeg ofte bades med guttene. Etter hvert hater jeg dette. En av de store guttene vil ofte at jeg skal være med ham i skogen eller ned i kjelleren og kjæle i buksene hans. Det er kjempeekelt, men ingen av de små barna tør noen gang opponere mot de store. Det er et strengt hierarki. Vi små holder sammen.”

Tante Ragnhild og meg på Hvaler

Jeg kan i ettertid se tilbake på tiden i barnehjemmet, som en av de mest stabile og rolige perioder av mitt liv. Dette er forutsigbart: gjør du noe galt, blir du straffet, enkelt og greit. Lille og jeg holder sammen i tykt og tynt.

Fra bloggen min:

”Juleforberedelsene på barnehjemmet var også for oss barna fylt med forventning. Selve julaften ble feiret i god tid med pressen tilstede. Vi hadde nisse og Lucia tog, avisen stilte opp og begivenheten ble foreviget med bilder i avisa. Det var Lions som sto for presangene. Det var hyggelig gjort av dem det, bare at ingen av gavene var tenkt ut til det enkelte barn. En gang fikk jeg saks til jul.. denne ble strakt konfiskert, jeg var for liten til å leke med saks. Et år fikk et barn tavle og et annet barn fikk kritt, snilt dette også, bare at det var en av de store gutta som fikk tavlen og da turte ikke jeg spørre om å få bruke den. Det var selvsagt en god grunn for denne julefeiringen, de fleste barna reiste hjem på selve julaften og bemanningen på barnehjemmet var minimal. Men vi

ble virkelig gjort stas på, Luciatoget sang for oss, nissen delte ut godteposer og alt foregikk i "finstuen", så høytidsfølelsen virkelig var tilstede. Pent pyntet var vi og god mat fikk vi. Det føltes likevel ikke helt riktig når selve julaften kom. De fleste barna var hjemme hos sine familier, bemanningen var liten og bortsett fra barne-tv og at vi fikk være oppe litt lenger enn vanlig, var det en skuffende opplevelse. Juletreet sto i pen stua og den kom an på hvem som var på jobb om vi fikk bruke denne stuen. Dette innebar mer rydding og vasking, for dette var virkelig en stue på stas, der du satt pent på stolen med hendene i fanget. Stuen ble ofte brukt i andre anledninger også. De barna som hadde familiebesøk ved for eksempel gebursdagsfeiring, fikk bruke rommet og slike ting. Så for meg som aldri hadde besøk var "finstuen" et stort øyeblikk.

På dette bildet sitter jeg på fanget til selveste Lucia, det var et stort øyeblikk som heldigvis ble foreviget av avisen.

Saksen jeg fikk i julepresang fikk jeg tilbake når jeg ble flyttet ut fra barnehjemmet, det skal de ha, realt og ordentlig. Etter at jeg fikk en datter selv, har jeg lagt stor vekt på julen og lage gode tradisjoner for henne. Det meste måtte jeg lese meg til, men jeg tror vi klarte å bevare høytiden for barnet, der klokka aldri styrte, spenningen ble holdt i passe tøylar og barnet var i sentrum av all kosen. Forberedelsene var fylt av spenning og glede, alt var som hos de fleste andre barn. Men en tanke har alltid vært hos meg på julaften: Hva

med de som ikke har noen og blir stående å se på at andre koser seg i høytiden? Hva med det barnet som ringer på hos naboen på julaften og vil leke, det som strømmet mot deg var varme, pene mennesker, gode lukter og ingen hadde tid for deg akkurat denne dagen”.

Det er klart at som minstemann ble jeg lurt opp i mange morsomme situasjoner også. En nabo til barnehjemmet hadde høner i et lite hus bak i hagen sin. Lille og sønnen til naboen fikk lurt meg til å gå inn til hønene. Skal ikke si hvem som var mest redd jeg, men stakkars hønene.

Problemet mitt ble når faren som het –Sten- ferska meg og gutta rømte flirende til skogs. Der sto jeg da og trodde han måtte være det største og farligste I verden fordi han het Sten og kjørte lastebil. Jeg kan ikke huske at han gjorde noe som helst, så mest sannsynlig så han at det var straff nok at han dukket opp. Klart gutta fikk meg til mye rart, jeg så opp til dem som helter og sa de hopp, ja så hoppa jeg. Ikke så uvanlig det skulle jeg tro når mindre barn får lov å være med de større.

Lille og jeg rømte rett som det var til Gangstø rett borti gata. For oss var det kjempelangt og vi ble alltid henta

hjem uten noen leteaksjon, de viste jo hvor vi dro. Komisk å tenke på i dag, men for en ca. 4 åring var det helt naturlig. Dagene ble lange og kjedelige når Lille begynte på skolen, så da sank antall hyss drastisk også. Lille og jeg har senere vært i den "store verden" vi hadde å boltre oss på, og latteren satt løst når vi så hvor små forhold vi egentlig snakker om. Men for oss var det stort og hemmelig. I realiteten kunne man se det meste fra vinduet i andre etasje.

I følge papirene skal min far ha søkt om omsorg for meg igjen i slutten av november 1972. Han mener seg å ha en sterk sak fordi han har gifta seg og fått to barn til. Meningen er at jeg skal flytte til ham etterhvert. Dessverre inneholder papirene en del spørsmålstegn som jeg bare kan tolke som at dokumentasjonen bærer store preg av mangler. I dag forundrer det meg at ingen la merke til at jeg ble mye mer innesluttet og urolig-marerittene starter her- tverr og vanskelig. I utgangspunktet mener jeg å huske at vi (Lille og jeg), hang sammen som erteris og fant på all verdens ablegøyer og fantestreker. Bl. annet kan jeg huske vi

spiste opp alt pålegget i spisskammerset, og ble veldig upopulære hos de andre barna. Vi fikk nemlig levert maten fra Stabbur Nilsen den gang, en gang i uken, tror jeg. Og dermed var det ikke rart igjen av pålegg for de andre å bruke på maten, Lille og jeg fikk tørre brødsriver og timevis på stol, men det syns vi var fair og vi skjønnte jo at våre handlinger kunne få store konsekvenser.

Vi minste sov på 8 eller 12 manns rom, husker ikke sikkert, men mange senger var det hvert fall og telle kunne jeg vel ikke. Det som var skummelt var at noen av de store guttene har egne rom og kan dra deg inn og gjøre hva de vil, vi små er vettskremte for de store, så det er om å gjøre å alltid gå to og to sammen for å hjelpe hverandre. Det er sovende nattevakt på den tiden og vi barna har i perioder vakt på tur for å passe på hverandre.

Besøkene hos min far starter, i begynnelsen en helg i ny og ne og etter hvert blir det hver helg. Siden Fredrikstad Barnevern påstår at det ikke finnes papirer fra den tiden og fremover på grunn av at de har flyttet så mye, noe som er sant, men veldig beleilig som advokaten min sa,

er jeg for liten til å ha klare begrep om tidspunkt. Noe finner jeg i papirer fra oppreisningsordningen, de har forsøkt å flette livet mitt sammen på papiret, men det er mange hull og feil. Jeg var ikke et “snilt” barn på barnehjemmet. Lenge var jeg den yngste men siden mitt vennskap med Lille, som var to år eldre enn meg, startet, var det mange hyss og ablegøyer på oss. Lille var helten min. Alt han gjorde forsøkte jeg også. Full av fantasi var den gutten, kjempegøy. Vi var bråkmakerne på hjemmet og hadde ofte stolstraff. Men så vidt jeg kan huske kom det aldri som noe sjokk at vi ble ferska og straffet, naturlig syns vi når en gjør noe galt. Stolstraff innebar at vi satt på en kjøkkenstol i hvert vårt rom og fikk ikke snakke. Kjedelig, men vi skjønnte alltid hvorfor. Det var verre når bestyreren tente på en fyrstikk som vi hadde mellom fingrene og ikke blåste den ut før vi skrek av smerte. Så det lønte seg å være snill når bestyreren var på vakt.

Jeg får en far...

”Det er lørdag formiddag. Frokosten er spist og noe skal hende. Tante har fortalt at min far skal komme og hente meg. Jeg er nervøs og kjenner at magen kiler. Kan ikke huske at jeg har noen far. Har nok visst om at han finns men ikke tenkt på at han skulle kunne komme. Det er jo helt vanlig med forelderbesøk, og noen ganger har det føltet trist at ingen har besøkt meg. Men nå skal det skje. Det er nesten ingen igjen på barnehjemmet, nesten alle er på hjemme perm. Hadde vært fint med noe å gjøre, nervøsiteten har tatt overhånd. Dette føles stort.

Endelig kommer han. Jeg skal være med han hjem og bli kjent med han og familien hans. Jeg er nervøs. Han lukter rart og ser nesten ikke på meg. Øynene er kalde, uten følelser. Jeg sitter bak i bilen og sier ingenting. Øynene i

bakspeilet plager meg. Hadde vel forventet noe mer, hvert fall et smil. Det lille gule huset inneholder en dame og to barn. Mine søsken og min stemor. Den lille gutten på armen hennes er min lillebror. Ei jente står å ser på meg, hun er min søster. Huset er lite og lukter innestengt og rart. Det er et tørrklosett der som lukter sterkt av kjemikalier. I tillegg lukter det båt og kropp der. Han er mutt og går og setter seg i stuen. Viser ingen interesse for meg og jeg føler meg naken og alene der jeg står. Familien begynner bare å leve livet sitt og jeg skjønner at det er meningen at også jeg skal skli inn.

Neste gang han kommer til barnehjemmet og henter meg, vil jeg ikke. Får streng beskjed av tantene at jeg må skjerpe meg. Ingen spør hvorfor jeg ikke vil være med min egen far. Det viktigste er at besøkene blir gjennomført i henhold til planen for familiegjennomføring. Min mening er uviktig. Etter hvert besøk blir jeg mer og mer en håpløs

unge. Merker at tantene mister tålmodigheten med meg. Det de ikke vet og aldri spør om er hvordan jeg har det på disse besøkene. Han hater barnehjemmet og alt det står for. Etter hvert oppfatter jeg at han mener det er flaut at hans barn bor på barnehjem. Jeg får ikke lov til å snakke om noen eller noe derfra. De gangene jeg forsnakker meg vanker det juling. Jeg kan aldri gjøre noe riktig for han. Lukten i huset og stemningen gjør livet i helgene til et vakuum.”

I løpet av kort tid etter at helgebesøkene hos min far starter, begynner overgrepene. I starten er det alltid jeg som utfører oralt på ham. Jeg kan ikke si om dette skjedde fra helg nr 1 eller 4... men jeg vet at det skjedde tidlig i denne fasen, der barnevernet ville at jeg sakte skulle tilbakeføres til Stemor og far. Jeg tror det første overgrepet skjer når Stemor har rømt til sin mor med barna sine, etter en krangel? Umulig for meg å vite egentlig.. Både hvorfor og tidsfeste... Jeg har fra dag en

vemmelig følelse for den mannen og det huset. Stemor husker jeg ikke mye om fra den tiden.

”En helg er det bare han og meg hjemme. Stemor har tatt med barna og flyttet til sin mor. Han er plutselig veldig mild og snill i stemmen. Men øynene er de samme kalde. Jeg må legge meg naken. Han kommer inn og tvinger meg til å ta ham i munnen. Det er fryktelig. Lukten, smaken og lydene han kommer med. Jeg kaster opp. Kan ikke hjelpe for det, det blir for mye. Han blir ikke sint til å begynne med. Han lærer meg hvordan jeg skal gjøre det riktig. Men jeg ender opp med sinne og forbannelser. Slagene hagler og jeg får klar beskjed om at dette sier jeg ikke til noen, ellers skal han slå meg helseløs. Dagen etter angrrer han. Jeg skal få en hund som er bare min hvis jeg oppfører meg ordentlig og gjør som han sier. Det er viktig at jeg forstår hvor ille det er for han at jeg kommer fra barnehjemmet. Men på grunn av min mor er det håpløst

for meg, og derfor må jeg bare gjøre som jeg får beskjed om. Jeg ligner vist på min mor, hun er også håpløs og gjør ikke som han sier.

Neste helgebeseøk har han fått hund. Den er gammel og overvektig, heter Peik og jeg elsker den. Dette er min frihet til å komme meg ut av huset. Peik er en tålmodig hund. Overvektig, glad i mat og kos. Ble gjerne med på tur men orket ikke gå så fort. Husker godt at han virkelig trengte et bad, når du strøk på ham ble du seig på hendene og du kunne rulle møkka av deg ved å gni hendene hardt sammen.

Stemor og barna har kommet tilbake. Jeg må være med ned i fiskebåten hans. Der festes det med kamerater og det er flere som kommer innom avslukket jeg ligger i for å være "hyggelige". Overgrepene fortsetter. De blir grovere og avsluttes med en snill, mild man med onde øyne. Juling sitter løst og jeg vet aldri hva som kan utløse den. Tilbake

på barnehjemmet forteller jeg at jeg ikke vil være hos den mannen. Men jeg er tydeligvis ikke til å høre på og ingen bryr seg. Dessuten har jeg fått hund, den må jeg vel være glad for. Jeg gjemmer meg når han kommer. Sluttes å spise. Blir stille og innesluttet. Gruer meg for helgene. Men det er ingenting jeg kan gjøre. Helgene går. Stemor får også mye kjeft og juling. Hun er nervøs, og sladrer til han hvis jeg ikke oppfører meg. Jeg skjønner at hvis jeg får sinnet, slipper hun. Jeg nekter å kalle henne Mamma, og dette irriterer henne grenseløst. Han er også svært sint for dette. Men jeg kan ikke. Orker ikke være en del av denne familien. Kaller ikke han for Pappa heller. Snakker minst mulig så slipper jeg kanskje unna. En dag er jeg uheldig og kaller henne for Stemor. Det klikker for han og jeg får munnen full av såpe. Jeg er helt håpløs som ikke kan lære meg å leve med familien og hvert fall forsøke være snill. Jeg må jo forstå hvor snill Stemor er som har tatt seg av meg selv om hun ikke er moren min. Mine stakkars søsken

ser på dette opptrinnet, men Stemor forsvinner. Jeg lover tilslutt å kalle henne mamma. Men det tar lang tid før jeg tør snakke til henne eller andre etter dette. Det blir jo uansett feil. Føler ingen familiebånd til dette stedet og disse menneskene. Er bare redd. Vet at jeg er den skyldige på grunn av den store feilen at jeg bor på barnehjemmet. Passer godt på å aldri nevne stedet eller noen derfra selv om det er det eneste jeg vil. Tilbake til de andre barna. Der har jeg en plass og ingen er noe mer verdt enn andre på grunn av hvor de bor. Vi bor jo der alle fordi ingen vil ha oss.”

August 9 august tok min far over eiendommen etter at onkel Arne ble borte. Da ble 2 etg også tatt over og vi fikk egne soverom. (Kilde: FB.no) Til min skrekk innebar dette at vi fikk egne små soverom. Overgrepene var ikke lenger avhengige av at vi var alene.

Det gamle huset på Hassingen er nå tatt helt over av min

far, fra før bodde fars onkel i andre etage (Han kjørte film på Røde Mølle og var en fredelig, litt bedugget mann), vet ikke hva som skjedde med ham. Plutselig var det laget soverom for alle i andre etage og til min skrekk innebar dette at vi alle hadde et lite kott for oss selv. Det er innlagt vann i huset, men ikke bad eller toalett.

Toalettet er et kott i gangen med tørrklosett som forpester hele huset. Kroppsvask forgår på kjøkkenet med klut og balje. Spesielt husker jeg hårvaskdagene med alle tre småunger som griner for at det svir i øynene, jeg har krøller og føler at håret nesten blir dratt ut av skallen både fordi jeg har krøllene til min mor og også fordi Stemor på død og liv skal ha ut knutene og lage slett hår, her i huset liker vi ikke krøller!! Det dummeste med dette er at på bilder har både Stemor og far krøller. Basta liksom. Løsningen blir at jeg skal ha langt hår for da sletter det seg mer ut etter råd fra ei venninde av Stemor. Dermed også mer knuter og vondt. Men før dette var doen en utedo langt nede i hagen og jeg setter faktisk pris på å slippe å møte faren min i mørket. Denne perioden starter de å bygge "det nye huset" på tomta,

med vann og kloakk, baderom og toalett og etterhvert telefon. Jeg får det største rommet i kjelleren og får lov å velge tapet nesten selv. Skjønnte raskt at det var en baktanke med dette, rommet lå ved vaskerommet og ett ekstra bad innerst i en gang og dermed veldig privat.

Sommeren tilbringes som vanlig på Østheim barnehjems feriested på Hvaler og jeg kan ikke huske hvor lenge dette varte. Jeg gleder meg til å begynne på samme skole som Lille og får sjokk når det viser seg at det som jeg tror er et vanlig helgebeseøk, er permanent flytting til min far som har fått tilbake omsorgen for meg. Jeg tror, men kan ikke si dette sikkert at hans kone også overtar ansvaret, men finner ingenting om dette og kan ikke huske at min virkelige mor noen gang var inne i bildet. Jeg kan huske at jeg ble skrevet inn på Gamlebyen skole og det er kanskje derfor jeg forventer at dette også er skolen jeg skal gå på.

Etter at jeg flyttet dit for å starte i første klasse, sommeren før, hadde de overtatt hele huset og misbrukene økte i antall, både fordi jeg var tilstede og fordi jeg hadde eget rom. Som oftest skjedde det om

kvelden, lenge etter at alle hadde lagt seg. Men også tidlig i helgene, før de andre våknet kunne han komme naken inn. Først knirking av gulvet og så knirkingen av døren. Jeg sov veldig lett og var alltid på alerten.

”Så kommer den forferdelige dagen da jeg flytter hjem. Ingen har forberedt meg og jeg tror jeg bare skal på helgebesøk. Men jeg har fått eget rom og alle klærne mine er der. Fryktelig, hva skal jeg gjøre? Jeg skal begynne på skolen her og det er ingen vei utenom. Jeg blir formanet om ikke snakke om barnhjemmet, ingen poeng i at andre skal vite om min svarte fortid. Skolen er grei nok. Jeg sliter med konsentrasjonen, mest fordi jeg vet at jeg snart må hjem igjen. Han er et helvete. Har jeg tegnet et god tegning, vanker det juling, jeg juger og later som jeg er bedre enn andre. Alt må gjentas under hans stygge blikk for å bevise at jeg kan. Og da vanker det mer juling fordi jeg skrøt av mine evner. En favoritt er å holde meg i håret og dunke bakhodet mitt i veggen. Jeg må aldri tro at jeg

kan noe eller er bedre enn andre”.

Vi flytter inn i " det nye huset" en eller annen gang i denne perioden. Til min store skrekk får jeg rom innerst i kjelleren, ved siden av vaskerommet og et lite ekstrasbad. Her er det ordentlig dør med nøkkel som kan låses og murvegger. Disse veggene gjør mye vondere når hodet ditt blir slått inn i dem enn de gamle veggene i det gule huset.

En Tirsdag må det nesten ha vært, siden dette er Stemors frikveld med venninner, at første "samleie/overgrep" skjer. I stuen på en brun skinnssofa, treseteren. Dette er en uvirkelig hendelse, jeg er så anspent og stiv i kroppen at det ikke er mulig å trenge inn i meg. Får meg en skikkelig ørefik og jeg klarer å slappe av og ikke merke hva som skjer. Jeg vet at det var vondt, men kan liksom ikke huske det. Akkurat som jeg svever over og ser ned på det som foregår. Men etterpå blør jeg mye og etterhvert utvikler dette seg til en

urinveisinfeksjon. Etter lang tid hvor jeg gråter hver gang jeg tisser og jeg tilslutt tisser blod, tar Stemor med meg til en lege og jeg får medisin. Hvorfor satte ingen spørsmålstejn ved at en så liten jente får så kraftig urinveisinfeksjon?

Det ble mye blod og tårer og oppkast så det tok litt tid før han igjen forsøkte seg på dette. Jeg måtte oftest suge ham samtidig som jeg måtte bruke fingeren i baken hans. Dette føltes som om det skjedde hele tiden, bare avbrutt av slag, spark og drittstenging, men jeg kan huske rolige dager også når jeg tenker meg om. Så om ikke overgrepene skjedde daglig, så tror jeg nok ukentlig vertfall. Jeg Dissosierer meg bort mye i denne tiden og lærte meg egne teknikker for å overleve, være snill nok, bra nok. Jeg har ikke flere personligheter, men bruker teknikker som å slå meg av og bare være, uten å føle smerter, lukter og lyder så godt.

Jeg rømmer første gang ved at jeg rett og slett blir med en klassevenninne hjem, hun er datter av den damen

som kjenner min egentlige mor og også faren min. Jeg kan ikke huske helt hvorfor dette skjer, men husker at det er en lettelse for meg når vi kommer hjem til hennes foreldre og de VET at min far er gal. Dette er svært snille mennesker, som jeg selvsagt ikke får ha noe med å gjøre. Dette skal være den samme damen som fant meg som baby og varslet barnevernet.

I det samme huset (leilighetskomplekset), som forøvrig er rett ved Østheim, bor også en venninne av Stemor. Jeg kan huske at vi tok bussen dit samens med Stemor noen ganger, men det er hemmelig for faren min. Disse menneskene er også koselige mot oss barna. Vi sladrer aldri på Stemor om disse utfluktene. Stemor er egentlig en snill men underkuet dame. Hun gjør nok det hun kan for at barna skal ha det bra, men hun har stadig blåmerker selv og trenger hjelp. Familien har dårlig råd, likevel kan jeg huske at Stemor tok oss med en tur til Domus, lekeavdelingen, hvor vi fikk ta oss ut en leke hver. Jeg valgte et antrekk til dukken min som jeg kalte Petter. Vi kunne også ta en tur på kafé og kose oss noen ganger. Slike koselige stunder ble holdt strengt

hemmelig for min far. Jeg husker at Stemor gikk på verandaen og smugrøykte når min far ikke var hjemme. Etterpå tok hun en tyggegummi for å døyve lukten og det hendte vi også fikk en tyggis. Dette var stor stas og MÅTTE ikke foregå når min far var hjemme. Det verste han viste var *også* dette, tyggegummi... At hun også kunne sladre til min far om hva jeg hadde bedrevet, tror jeg kom av at da slapp hun unna selv, altså ren overlevelse, hun hadde ofte kraftige blåmerker og jeg kan bare gjette meg til hvilket helvete hun gikk igjennom.

Jeg stikker av en gang til i denne perioden, etter rundjuling, men liten og dum som jeg var, dro jeg til den samme familien og det er da min far kommer for å hente meg. Mammaen ser faren min i vinduet og jeg gjemmer meg først under sengen, men klarer ikke være stille, puster tungt og skjelver, derfor tar venninna mi meg med inn i kottet og stenger døren. Jeg kan høre faren min som skriker og kjefter, de voksne kontakter Politiet, men før de rekker frem finner min far ut at jeg er på kottet og tar en øks? og slår istykker døren. Alt er kaos og avsluttes til slutt med at Politiet tar med seg min far. Jeg

tror jeg blir hos familien over natten før jeg igjen er hos min far, uvisst for meg hvordan dette skjer, men han er sintere enn noen gang pga politiopplegget og trøbbelet han får av dette.

Etter dette kommer barnevernet på besøk for å se hvordan jeg har det. Jeg tror de har blitt tipset av lærerinnen på skolen. Jeg kan selvsagt ikke svare på noe, faren min står lent inntil parafinkaminen (derfor kan ikke denne være varm, altså er vi ikke på vinteren). Barnevernet snakker med meg og vi sitter i den brune skinnsalongen. Jeg er dypt konsentrert om ikke si noe feil og min far er mild og uskyldig i stemmen. Vi får til og med lov til å gå ned på rommet mitt for å snakke, men dette tilbudet takker jeg nei til fordi jeg vet at helvete er løs etter dette og vil ikke gjøre ting verre. Han vet at jeg aldri i verden sier noe nå. Barnevernet går igjen og jeg hører aldri mer fra dem. Men det hagler med repsalier fra han. Det er fordi jeg er *håpløs* at de har fått bekymringsmelding. Han vet at jeg har sladret. Dessuten kan alle se på det dumme trynet mitt at jeg er håpløs og ikke til å stole på. Jeg vet ikke hvem som har sladret. Det

kan være en nabo, læreren på skolen eller moren til den jenta i klassen. Kanskje er det utfra hendelsen der han slo i stykker døren hos dem, hva vet jeg, men jeg er svært forsiktig med hvem jeg snakker med og hva jeg sier etter dette.

Jeg konsentrerte meg veldig om å være "flink". Ble god på å svelge mitt eget oppkast og fjerne meg fra lukter og lyder og kroppens funksjoner. Jeg tenker at han forsøkte å bryte meg ned med sine handlinger, og derfor strakk han stadig strikken med hvor langt han kunne gå. Bare at jeg var ei nøtt og ofte var før ham ute og lukket meg inn og bare var... Han var en bråsint mann som ofte fikk utløp for sitt sinne ved å denge meg blå. Men han var aldri sint i overgrepssituasjoner egentlig, bare når jeg ikke var flink og jeg tror han ble flau og dermed sint. Julingen besto som regel av slag og spark mot kroppen, holde meg i håret og denge bakhodet i veggen. Eller han dro meg etter håret opp trappen og kastet meg ned igjen.

Du kunne aldri forutse når og hvorfor slagene kom, derfor blir du gående i konstant beredskap. Det eneste jeg viste sikkert var at jeg var feil.

”Jeg skal lære å svømme. Vi drar til Ganstrø. Der er det svaberg og langgrunt. Jeg er så redd. Han hiver meg uti og skriker SVØM. Heldigvis er det ikke dypt og jeg kommer meg opp. Men jeg kan ikke puste ordentlig, ikke konsentrere meg og skrikingen hans gjør det bare verre. Hele kroppen skjelver. Jeg klarer ikke holde pusten under vann og svelger mye. Hele kroppen har panikk. Det klikker for han og han holder meg under vann mens han skriker SVØM FOR FAEN. Jeg merker at jeg sklir bort og ikke lenger kan puste, det gjør vondt i lungene. Når prikken kommer for øynene og jeg kjenner at jeg sklir bort,

river han meg opp av vannet og rister meg. Under igjen, slik skal jeg visstnok lære å svømme. Men det går ikke. Min håpløshet er fullstendig. Han er sjømann og har en datter som er ute av stand til å svømme. Hjemme igjen tar han et godt tak i håret mitt og drar meg etter dette opp i 2 etasje. Hiver meg ned trappen igjen. Jeg får ikke lenger lov å gå ut. Stenges inne på rommet og kan bare gå ut morgen og kveld for å gå på do. Stemor kommer med mat. Hele sommeren er jeg der. Han kommer stadig og forsyner seg. En av hans kamerater kommer også stadig innom. Jeg slutter å være tilstede, bare er. Ikke noe problem å måtte på do, bare jeg ikke tenker på det så går alt bra. Jeg er håpløs, men jeg får i alle fall timevis alene inne på dette

rommet.”

Resultatet av min dødsangst etter dette svømmeopptrinnet, er at vinduene blir spikret igjen på rommet mitt og døren låses. Tykke gardiner blir hengt foran de små vinduene og jeg får ikke lov å se ut. Jeg får gå på do en gang morgen og en gang kveld. Mat på rommet, men ble ikke alltid husket på. Krøp da lenger inn i en drømmeverden der jeg ikke kjente sult, dotrang men heller overutviklet min hørsel som jeg følte var i konstant beredskap etter lyder om at døren ble låst opp. Jeg trodde det skulle ta slutt når skolen begynte, men dette innebar bare at jeg ble låst inn på rommet når jeg kom hjem fra skolen. Spesielt kan jeg huske at jeg aldri hadde matpakke, ikke spist frokost og hadde aldri med meg gymtøy. Kunne ikke vise kroppen min som var full av slagmerker. Jeg tror det er min farmor som setter ned beinet tilslutt og krangler heftig med min far slik at jeg får slippe ut etter noen måneder. Da føltes det farlig å få være oppe blandt de andre igjen, de eneste gangene

dette har skjedd i perioden er når straff skal gis og jeg må stå skolerett for ett eller annet, alt fra å ha tegnet en for "fin" tegning, til å ha smugkikka ut og noen har sett meg og sladra.

Men jeg har blitt temmelig asosial av oppholdet, har lite behov for å snakke med andre, spiser lite og er da selvsagt vanskeligere enn noen gang. Noen ganger får jeg sove hos Farmor. Da har hun som regel fått trygd og vi tar bussen til byen for å gå på bingo. Der kan jeg spise så mange loffeskiver med ost jeg bare vil og drikke søt te. Noen ganger kjøper Farmor et lodd til meg og jeg forsøker å følge med. Farmor er snill, hun sitter i sofakroken sin hele dagen og kaster terninger, ikke for annet enn tidsfordriv, hun kan fortsatt snakke selv om hun er opptatt av terningene. Men Bestefar er ekkel og Farmor forstår godt at jeg vil ligge på samme rom som henne etter at Bestefar er svært nærgående mot meg når jeg sover på gjesterommet. De snakker sjeldent sammen. Han ligger på en divan i stuen og drikker langpils, sier nesten aldri noenting. Når farmor har laget

mat til ham, så spiser han først og vi etterpå. Jeg vet at Farmor vet hva som foregår hjemme. Jeg har overhørt kranglingen mellom henne og min far, men det virker på meg som om hun har gitt opp. Hun har mange flere barnebarn å ta seg av også.

Den store flukten

”Pusten går fortere, magen kjennes sur og hodet er i ferd med å forlate meg. Jeg vet hva som venter. Vet, men orker ikke være med. Det er dette jeg må være med på om jeg skal overleve. På grunn av meg og mine onde gjerninger må jeg være med og ikke la ham merke at det ikke er min vilje. Det er svært viktig at jeg ikke gjør annet enn puste. Mekanisk som jeg får beskjed om, ellers blir det bank. Og da vil jeg aldri få fred. En protest gir meg juling i flere dager. Han blir sint hver gang han ser meg etter en protest. Jeg vet at jeg kan levere varene, må bare komme i rett modus. Det er alltid vondt, verken kropp eller sjel vil,

men fornuften min vet at det er best og hjelper meg inn.”

”Jeg vet jeg bør være takknemlig. På grunn av ham slipper jeg å bo på barnehjemmet mer. Han har reddet meg fra et liv med min mor. Og hvem vet hva det hadde blitt av meg da. Se bare hvor forferdelig jeg er i dag. Oppholdet på barnehjemmet har satt tydelige spor. Han forteller meg stadig hvor mye han sliter med å plukke av meg snyggene jeg lærte på hjemmet. Men livet blir ikke bedre av å være snill. Han finner stadig opp grunner til å hate meg. Jeg utvikler meg til et stille barn som ikke tar plass hjemme. Ute blant mennesker er jeg søt og snill. Snakker lite og utleverer ingenting. Jeg har ingen ordentlige venner. Ingen vil være sammen med meg, jeg skjønner dem godt. Klærne er ute av mote, håret er langt og ustelt. Vi bader en gang i uken, og da vasker vi håret og skifter klær. Huset lukter av parafin og møkkete menneskekropper. Diesel lukten og fotsvettelukten er

overveldende. Det er klart at også jeg lukter slik. Jeg har vondt i magen nesten hele tiden. Kommer meg sjeldent på do. Knyter meg så fælt de gangene jeg er på toalettet, det er et av stedene jeg ofte blir missbrukt. Utvikler et hat mot egen kropp og slapper sjeldent av. Noen ganger gjør det så vondt å gå på do at jeg skriker. Er så hard i magen at alt sprenger. ”

”Nå kan jeg ikke lenger. Nå dør jeg. Han er fra seg av sinne. Lugger, slår, spytter og skriker. Drar meg etter håret opp i 2 etasje og hiver meg ned. Opp og ned igjen og sparker og slår, opp igjen. Stemor er også sint og hun gir meg en ørefik. Men jeg vet at hun bare er redd. Så slenger han meg så hardt ned at jeg ikke kan puste. Jeg lander på avsatsen og ser at han kommer, dette sinnet kommer ikke til å bli borte. Jeg aner ikke hva jeg har gjort, men det er nok verre enn verst. Jeg rømmer. Det er mars måned og

jeg har bare genser og strømpebukse på meg, men jeg vet at nå må jeg bort ellers dør jeg. Springer opp i kiosken på hjørnet og blir sluppet inn. Den gamle damen, Fru Iversen, hun drev kiosken på hjørnet på Dammyr, er forskrekket, jeg kan ikke forklare har nok med å puste. Får låne gummistøvler av henne og rømmer videre. Jeg drar til moren til klassevenninnen min. jeg går småveier og er vettskremt. Ser ikke noe til han og kommer omsider frem. Hun tar imot meg og gjemmer meg. Jeg kan ikke fortelle, kan bare gjemme meg. Er fryktelig redd”.

Barnevernet blir kontaktet og jeg kommer tilbake på barnhjemmet. Men han er gal, jeg kan ikke gå på skolen, ikke vise meg ute.

Barnevernet tok ikke fra min far foreldreretten før jeg var eldre . Det forklarer hvordan han hele tiden klarte å dukke opp uansett hvor jeg var. Fortsetter på St.Croix skole i perioden der jeg prøver ut fosterhjem og

barnehjem.

Siden han alltid fikk greie på hvor jeg bodde, fordi han beholdt foreldreretten og dermed måtte godkjenne/innformeres om alle tiltak om meg, var han jo alltid tilstede som en stor og truende kloss i mitt liv. Oftest parkerte han bare i nærheten av der jeg oppholdt meg, og dro igjen når han så at jeg så ham.

Det finnes ingen papirer som datofester bekymringsmeldinger fra barnevernet, men det står beskrevet i papirene fra oppreisningsordningen at: " det fremkommer av omsorgsovertakelsen at forholdene hjemme hos faren ikke alltid hadde vært like gode. Lises far har ikke alltid tatt like godt vare på sin datter. Far besitter et ganske voldsomt temperament. Dette har i følge dokumentene gått særlig ut over den eldste datteren Lise. Barnevernets bekymringer i forhold til familien dreier seg om både omsorgssvikt og fysisk vold. Flere dokumenter som det henvises til viser at faren gjentatte ganger hadde brukt fysisk vold mot Lise."

Her er det på sin plass og nevne at jeg aldri turte, som liten og fortelle om det skammelige, da skulle han jo drepe meg. Og beviset på at han mente alvor, var rundt meg overalt. Den brune Taunusen.

Runddansen med hvor en vanskelig unge som meg kan bo, begynner. Starter friskt med at barnevernet tvinger meg til å være med hjem til faren min for å hente tøyets mitt. Jeg slår meg helt vrang og får tilslutt lov å sitte i bilen mens Stemor og faren min slenger tøyets mitt ut fra verandaen til barnevernsmannen som er der. Tror han fikk noe å tenke på, for når han kom tilbake til bilen og jeg satt skjelvende og ventet, sa han ingenting om mitt sinneanfall på forhånd for å slippe å være med.

Skuffende i ettertid å tenke på at jeg ble ansett som svært vrang, vanskelig og stadig måtte bytte fosterhjem, men ingen spurte meg noen gang hva jeg var redd for. Jeg blir pusset opp og pynta på og sendt fra det ene fosterhjemmet etter det andre, men det nytter ikke. Jeg virker nok som ei sinna jente som ikke sier stort, men i

virkeligheten er jeg bare redd. Han er jo overalt, det eneste stedet jeg føler meg trygg på er barnehjemmet, for der er det folk på vakt hele døgnet. Tilslutt er jeg lei av fostehjemsutprøving.

Oslo

Et eldre fosterbarn og jeg rømmer til Oslo og går under jorden en periode. Frem til 1980 er jeg stort sett uten fast bopel, selv om det skal sies at politiet egentlig tok seg godt av meg når jeg var i Fredrikstad. Fant de meg, tok de meg med til fyllearesten og jeg fikk mat, dusj og varmt sted å sove. Hadde egne tegnesaker der og tegnet blandt annet tegning som var til politisjefen. (Dette vet jeg fordi jeg en gang var inne på det kontoret for en skikkelig skjennepreken og da så jeg min tegning på veggen :)) Men stort sett oppholdt jeg meg i Oslo og omegn. De gangene jeg ble sendt til Fredrikstad og barnevernet, var fordi jeg var uforsiktig og ble tatt av sekuritas eller politiet,

mens jeg drev med ulovligheter for å overleve. Stjal mat, klær og sov ulovlig på offentlige steder eller på loft og kjellere i blokker.

Fostersøsteren er litt kjent i et lett rusmiljø og vi oppsøker disse stedene. Ettervert mister vi kontakten, mulig hun blir tatt av politiet... men jeg fortsetter å oppholde meg på bl. Annet Sten & Strøm, store deler av dagen. Stjeler litt, spiser rester på kafebord der folk ikke har spist ferdig og er man kjapp så rekker man å ta maten før betjeningen rydder det bort. Ettervert som ensomheten kommer og nettene føles kalde, og det er sjelden jeg har penger til å skaffe hasj eller piller, begynner jeg å vanke rundt Østbanen. Der er stoffmiljøet mer utbredt blandt mange av oss yngre. Lærer meg å skaffe penger ved å suge menn for penger til dop og mat. Nettene som ikke tilbringes med kunder, er kalde, harde. Vi sover på toalettet på Østbanen, i kjellere, loft og haiker mye til Lillestrøm og bor under trappene i blokkene der. Trikset er å være stille, usynlig. Ha mange lag klær på deg, Ikke grise til rundt deg, ikke røyke... kanskje om du er heldig har du en kjellertrapp du kan bo under i ro i opptil en uke.

Dette var før blokkene ble utstyrt med døråpnere, noe jeg tror kom av problemet med alle oss som bodde i kjellerene. I selve Oslo var det vanskeligere, der var det ofte okkupert av eldre og vi ble lettere oppdaget. Likevel er perioden også preget av at politiet kjører meg til Fredrikstad barnevern, der de vrir seg i hendene og skal gjøre så godt de kan... Sjeldent og aldri kan de gi deg et sted der å da, og du ender igjen opp på gaten. Politiet i Fredrikstad er ganske greie med meg og jeg tilbringer ofte en natt i fyllearresten.

Men jeg ender alltid med å haike tilbake til miljøet i Oslo. Ettervert treffer jeg en eldre gutt som bruker Heroin. Gjengen han vanker i har okkupert et kondemnert hus i Trondheimsveien og jeg havner der. Ettervert introduseres jeg for Heroinen, til tross for at alle i huset advarer meg. Gutten dør av overdose. I huset er det mange mennesker, de har fikset strøm fra en stolpe på utsiden og tykke kabler går overalt i huset med utspring av tynnere skjøteledninger fra trappen. Jeg tror huset er i 2 eller 3 etasjer. Spesielt en dame fasinerer meg, hun har laget seg et privat hjørne ved å henge opp stoffbiter

rundt madrassen sin og hun har også et lite vindu over madrassen. Masse puter, røkelse og trolsk i mine øyne. Jeg syns på den tiden at hun så veldig gammel ut, men hun var nok bare sliten. Når hun kom hjem og jeg hørte at hun var fornøyd og hadde tatt frem strikketøyet, hun strikket myyye. Fikk jeg ofte være innenfor hennes område og bare sitte og høre på fortellingene, advarslene og syngingen hennes, eller jeg kunne sovne av lyden av strikkepinner. Hun måtte aldri forstyrres før dopet og strikkepinnene var på plass. Heroinen gjør deg fort avhenging av roen når du i utgangspunktet er skvetten og kjøret med å suge gamle menn, som forøvrig står i kø for oss ungjentene, øker i takt med behovet for Heroin. Ettervert oppdager jeg at jeg alltid bør jobbe litt mer enn jeg trenger, for da kan jeg gjøre jobben uten at jeg bør være nykter og da blir jobben lettere.

Etter at jeg hadde kjøpt brukerdosen med heroin, dette foregikk stort sett over hele Oslo, litt variert utfra hvor politiet hadde søkelyset, satte vi skuddet og prøvde å fine ly et eller annet sted. Jungeltelegrafene gikk fort og både horekunder, misbrukere og dopselgere flyttet raskt

fra gate til gate. Vi var en gjeng unge som solgte oss for stoff og det var eget marked for oss. Vi var ikke så populære på de voksenes område, vi tok oppmerksomhet og politiet fulgte nøyere med.

Jeg dro ofte til det som den gang het Østbanen. Dette var lenge før den ble lukket igjen og hallen var stor og trekkfull, men den hadde innebygde toaletter. Der var det tilgang på vann og du kunne låse døren bak deg i avlukket. Men det var om å gjøre å få sneket seg inn uten at vaktene så deg. Da ble vi kastet ut.

Som oftest var heroinen brun og ganske svak, det hendte vi fikk fingra i hvit heroin og det var himmel, men farlig, fort gjort å ta overdose. Varma pulveret i vann ved hjelp av en lighter og skje. Når det kokte, tok jeg sprøytespissen gjennom litt bomull og sugde innholdet inn i sprøyta. En slags renseprosess. På den tiden hadde jeg alltid et skjerf rundt hodet, rullet sammen til pannebånd. Dette brukte jeg for å få staset opp årene i armen. Årene var til tider veldig slitne og da skjøt jeg (sprøytet) stoffet inn i årer på beina, underlivet eller

mellom stortåa og nestemann. Med hjelp kunne jeg også få til på halsvenen. Rusen kom raskt og kriblende, du kunne føle den fulgte blodet og nådde hodet. En varm, beroligende følelse og jeg ønsket ofte å sove litt med en gang. Noen ganger var ikke stoffet bra, og du kunne få helt noja, kløing, kramper, oppkast og noen ganger tror jeg vi fikk bakepulver ... ingen effekt. Jeg delte ofte en brukerdose i to slik at effekten kanskje ikke var så kraftig, men jeg kunne få øyeblikket to ganger for en sum. Etter å ha kost seg med trøttheten og varmen ble jeg mer fungerende igjen og kunne sløve litt rundt og slappe av før du kunne kjenne behovet for en ny dose og planla en ny runde.

Etter en rassia i huset i Trondheimsveien sendes jeg til Fr.stad og flytter inn på Bergly barnehjem, drevet av Frelsesarmeen og starter på Trara skole i Mars – Allerde i Mai, den 19, kaster barnehjemmet meg ut. Når jeg kommer fra skolen får jeg beskjed om å gå på sosialen der alle tingene mine er. Jeg er 12 år. Jeg har starta på Trara skole og opplever vel egentlig to relativt stabile

måneder der jeg oppriktig forsøkte å oppføre meg. Men blir tatt på fertsken med å røyke, "drive hor" som de sa (måtte ha penger til dop) og de går til streik 18 mai og tingene mine havner på sosialkontoret og dørene stenges for meg. Barnevernet er sinte på meg, jeg opptar et helt kontor med sakene mine og de har ingen steder å gjøre av meg.

Hjemme i Fredrikstad tror jeg ryktet gikk litt før meg, ble den gang kaldt "Svartekatta" av byens løse fugler
Spesielt en mann solgte meg dop. Han var med i noe slags offentlig organisasjon. Han skaffet kunder og han var en velkjent figur i Fredrikstad pga sine verv. Men også i dop miljøet. Han holdt til på Kråkerøy og avtalte å hentet meg ofte for "behandling". Betalingen gikk derfor direkte til hans lomme, mens jeg fikk dop, Noen ganger var han selv kunden også. Jeg drev stort sett med å suge menn mot betaling. Noen ganger fikk de beføle meg også og jeg kunne være naken. Samleie var ikke lett for meg å få til fordi underlivet mitt ville ikke være med på å stenge av og dermed ble jeg for stram i

musklene der nede. Hvis jeg var veldig dopet på forhånd kunne det gå, men de fleste foretrakk at jeg sugde dem.

I Oslo var jeg mer min egen sjef. Kundene var overalt egentlig, fikk du dop der så fikk du også kunder. Her var jeg mer avhengig av å kunne sove varmt og få en dusj og det ble mye rom til leie og spesielle leiligheter som sto til disposisjon. Enslige menn ble jeg også ofte med hjem. I grunn samme behandling her, men kundene var mer for seg og hadde vært med på dette før. Derfor ble det mer samleie her og de viste godt at jeg trengte dose mi før det kunne gjennomføres.

Betalingen fulgte oftest prisen på Heroin i Oslo. 200 kr for sug og 500 for ligg. 750 for hele natten. Slik var det ikke i Fredrikstad og som regel fikk jeg bare det antallet brukerdoser som "Alf" syns jeg fortjente.

Fredrikstad er ikke et blivende sted for meg pga liten tilgang på heroin og jaget dette medfører gjør at jeg igjen rømmer/haiker tilbake til Oslo, huset er revet eller

gjengen er vertfall ikke der lenger. Kan ikke huske sikkert om det var sperret av eller revet. Miljøet er tøffere og vi flytter rundt på oss ofte for at ikke politiet skal finne oss. Men jeg er stadig på ufrivillig på tur tilbake til fr.stad etter en natt på glattcelle i Oslo. Der må jeg fjerne skolisser, belter og alt mulig, helt anderledes enn i fredrikstad.

Jeg kan huske at jeg treffer en bitteliten dame med knall rosa lebestift, som stopper meg i overgangsfeltet foran det som den gang het Domus. Hun kysser meg på kinnet og forteller at hun er min mormor. Jeg kan huske at jeg ble helt tom først, gnidde av meg lebestiften og vi gikk hvert til vårt, uten å snakke mer om det. Jeg var på vei til Domustaket for å sette meg et skudd og "glemte" hendelsen ganske fort.

En stund, muligens noen år, etter dette møtet dør Mormor, og jeg går i begravelsen etter at jeg har fått høre om dette på gaten. Sitter bakerst i kirken og lurere på om min mor er en av damene der foran.

Perioden etter at Bergly barnehjem hadde streiket og jeg skulle prøve ut forskjellige fosterhjem var veldig ustabil og mye har gått i glemmeboken pga rus. Jeg var nå en dreven heroinist, og mellom fosterhjemmene stakk jeg til Oslo, haiket bestandig. Et fosterhjem ble ordnet og etter at de fant meg igjen var jeg atter en gang pyntet og ny i en familie. Stakk alltid av, og dermed var døren stengt for å komme tilbake.

Slik holdt barnevernet på en stund, før ei jente jeg hadde gått i klassen til fulgte meg hjem til Inger og Bjarne. De er et "eldre" ektepar, hvert fall eldre enn de andre jeg forsøkte hos, og de ønsker å være fosterforeldre for meg. Jeg er sliten og blir med. Uten barnevernets godkjenning.

Etter noen dager våger jeg snakke litt med Bjarne, han er grei. Inger jobber i en klesforretning og skaffer masse nytt tøy til meg og hun er fornøyd når jeg etter flere dager våger å bruke badet deres og kle meg "pent". Jeg protesterer mye og stikker jevnlig av, men dette ekteparet åpner døren for meg allikevel. Inger blir fortvila

når jeg bytter bort den dyre jakka ho hadde kjøpt til meg i stoff og en gammel militærjakke. Disse merkeklærne ho kler meg med betyr ingenting for meg og jeg selger og bytter villig vekk. Jeg prøver å starte på Gressvik ungdomsskole og en stund går det sånn på håret greit, men jeg er mye dopet og ofte i Oslo igjen. Er ofte i klammeri med lærere og rektor på skolen. Jeg treffer en eldre gutt som sniffer lim, og vi er ofte under seutbrua og sniffer 555 lim samens med rottene. Dette er en ny rus for meg, kortvarig, men billig og lett tilgjengelig. Etterhvert kobles barnevernet inn og Inger og Bjarne blir ikke godkjente pga "alderen".

Bjarne fortsetter likevel å hente meg hjem til dem for å spise, dusje og slappe av, og uansett hva jeg har gjort eller hvor jeg befinner meg, kommer han og gir trygghet og ordner opp. Inger disker opp med mat og vasker ofte klærne mine. De driver fortsatt og gir meg penger, mat og klær, selv om de ikke får et øre av barnevernet. Jeg skaffer meg katt og den får bo hos dem, senere skaffer jeg meg undulat som også får bo der. Skolen gir jeg opp når jeg ikke lenger har noe sted å bo, dessuten er jeg

dritlei av å stadig begynne i nye klasser der jeg nesten aldri finner noen venner og jeg gidder ikke prøve heller. Smugrøyking blir litt for barnslig for meg rett og slett og jeg passer ikke inn. Bjarne og jeg sitter ofte rundt kjøkkenbordet og røyker og prater. Han er kul, ikke dømmende, men omsorgsfull, han er ikke ute etter å forandre meg, men jobber for at barnevernet skal få opp øya.

Husker Trond Viggo Torgersen er barneombud og de setter søkelys på Fredrikstad, Bjarne får en telefon om han vil stille opp, han svarer ja men påpeker at de ikke vil like det han har å si. Vet ikke om det ble noe av. Bjarne er fin, han er Trønder, jobber på jernbanen og er roligheten selv. Han forteller at han har gått landbruksskolen fordi han er oppvokst på en gård og derfor har han et veldig avslappet forhold til mennesker og dyr med alle feil og mangler vi kan ha. Han var tenåring under krigen og har mange historier å fortelle. Både om aktive eldre brødre og andre spennende ting som skjedde.

Etter krigen blir han sendt til Tyskland for å rydde opp og dette klarer han ikke snakke så mye om, må ha vært mye grusomt og han har noen ettervirkninger fra den tiden. Han har nok sett og vært gjennom såpass mye at hans toleransegrense er mye høyere enn hos mange andre, både i forhold til meg og også andre mennesker. Han rakket aldri ned på noen, sindig og rolig tenkte han nok sitt kunne jeg se, meninger hadde han, men krancling lå ikke for ham. Han godtok alle rett og slett. Han blir skikkelig sint når lensmann i Onsøy, den gang, skal arrestere meg mistenkt for et postran i Onsøy. Begrunnelsen er tynn og er vel mest basert på mitt rykte som heroinist og umulig. Heldigvis var jeg sammens med Bjarne den dagen ranet skjedde, og han er mitt vitne på at jeg ikke kan har gjort ranet. Forskrekker meg veldig at det skal så lite til å få skylden og det er rart og godt at Bjarne blir så sint på mine vegne.

En liten pike

*Hun er bare en liten pike
Hva vet vel hun om kjærlighet,
Svik, hat, håp...
Hva vet vel hun om livet
Så ung og uskyldig hun virker
Ved første blikk
Så barnslig og søt når hun smiler
Men øynene er harde, kalde, avvisende
De forteller om svik, hat, voldtekt-
mishandling
Svarte-hatets- farge
Men da hun snudde seg bort
rant en tåre nedover kinnet
Et øyeblikk så jeg håp
En drøm om kjærlighet
Men så var sorgen tilbake
i de svarte øynene
ikke hat
Men en rask hånd tørket
bort tåren, drømmen
Snart var øynene like
Kalde og harde igjen*

Jeg ser det i speilet...

Bjarne er en trofast klippe for meg gjennom flere turbulente år. Han og Inger gir meg sertifikat i gave. Og den gamle bilen til Inger; som de sa: slik at jeg kan

komme oftere... Alle utgifter på bilen, inkludert bensin betaler de. Bjarne sier rett ut at han ser på meg som den datteren han aldri fikk og min gave til ham blir at jeg tar hans etternavn. Dette gir jeg videre til Ronja når hun blir født og han er veldig stolt av det. Han dør av blodpropp når Ronja er 8 måneder og savnet og sorgen kan ikke beskrives. Inger fortsetter og være mormor for Ronja og er hennes Mommo den dag i dag :) De har hatt mye kontakt hele oppveksten til Ronja og Mommo vil gjerne være barnevakt.

Etter tre turbulente måneder, der jeg virkelig strekker strikken så langt som overhode mulig, starter jeg å stole veldig på Bjarne, fosterfaren min. Han er Trønder og en klippe. Men jeg må flytte derfra fordi de ikke blir godkjente som fosterforeldre. 1981 avsluttes hos en fosterfamilie der jeg "leier" rom i kjelleren, og hadde det ikke vært for Bjarne hadde jeg vel ikke overlevd. Han kom og hjalp med mat og penger. Noen ganger fikk jeg være med ham hjem og vaske klær og dusje også. Han ble tryggheten min og ved overdoser ville jeg alltid at

Bjarne skulle komme og hjelpe meg.

Året avsluttes med med en overdose og jeg havner på Post 17 (innkomstavdeling, skremmende for ei på snart 13 år), på Veum sykehus. Mitt første møte med psykiatrien.

Oppholdet her føltes grusomt. Barnevernet hadde sluppet opp for ideer om hvor de kunne plassere meg, jeg var i tillegg syk av heroinabstinenser og hadde hele tiden angst. Denne avdelingen var den gang innkomstposten og alle ble vurdert derifra før de ble sendt videre til sine hjemmehørende poster. Det ble jo ikke jeg og derfor ble jeg boende der i over en måned. Turte ikke spise mat i matsalen, hadde aldri sett så psykisk syke mennesker før.

Mye frem og tilbake og noen spinkle forsøk på nye fosterhjem, men husker mest dop i forskjellige former og netter tilbrakt i glattcelle eller på hytter eller hos bekjente. Avbrutt av noen dager innimellom der jeg fikk være hos Inger og Bjarne. Flere overdoser, ingen alvorlige, Bjarne

følger opp. Tar abort etter en voldtekt, er neddopet og våkner av en mann som holder på for fullt, klarer ikke komme ut av taket han holder meg i.

Bjarne samarbeider også med Fredrikstad barnevern for at jeg skal kunne få et sted å bo og kunne gå på skolen. De finner en plass til meg på Trogstad skole og Bjarne kjører meg dit. Skreia, Toten.. Alle bruker stoff, det stinker gonore og jeg er vel egentlig mer på rømmen enn på skolen. De gir meg opp, vurderer statens spesialskole, blir ansett som for langt ute på kjøre og står igjen uten fast bopel. Helsesøster og Sara samarbeider og jeg får leie et rom hos helsesøster med tekjøkken og tilgang til alle andre fasaliteter. Legen min og Marit (helsesøstra) går sammen om å hjelpe meg ut av rushelvete og inn på Seiersten ungdomsskole ettervert. Men 8 klasse går jeg helt glipp av. Først etter jul, i 9-ende, starter jeg forsiktig på skolen etter å ha fått min første leilighet i kjelleren hos en mann og hans mor. Bjarne er en god grunn for at jeg i samarbeid med

Marit og Sara klarer å stable på plass et slags liv der jeg egentlig ikke har forutsetning for å klare meg. Han hjelper meg å fordele pengene slik at de varer hele måneden, gir meg en gammel tv og tar noen ganger med seg klesvasken min når han ser hvor tungt det er å vaske det i vasken.

Jeg treffer en “ordentlige” gutt og begynner å leve tilnærmet normalt, med skolegang, slapp å gå fulltid og fikk jobbe 2 dager i uken i en frisørsalong, vaske hår, rulle, feie. Koselig. Han følger etter meg og gir seg ikke før jeg gir etter. Han er med i en gjeng der det ikke finnes narkotika. Her drikkes det sprit. En har bil og vi kjører rundt å rundt i byen og drikker. Helsesøster hjelper meg og jeg begynner på skolen, siste halve året av 9 ende. Jeg røyker litt hasj og drikker. Men jeg er ofte på skolen også og klarer meg på et vis. Men jeg får ingen venner der. Vennene er de guttene med bil og sprit. Jeg blir fast samme den ene. Bestemmer meg for å begynne et nytt og bedre liv. Får meg leilighet og ruser meg bare i helgene. Og da mest sprit. Dette er lovlig og ingen sier

noe på det. Jeg drikker med guttegjengemgen, men klarer ikke la helt være å dope meg noe. Fortsatt er Bjarne den jeg ringer om jeg er for blakk til å komme meg hjem, er for dopet eller fryser. Han stiller opp, snille gamle trønderen.

Avslutter 9 ende klasse, men jeg har jo ikke gått mer enn litt i 7ende og litt i 9ende, så ungdomsskolen kan jeg ikke skryte på meg å ha fullført. Alle vennene av min ekskjæreste vanker nå fast hjemme hos meg, de syns det er kult med egen leilighet og er for unge til å forstå hvor vanskelig ting kan være for meg.

Jeg får meg kommunal leilighet på Utsikten etter 9-ende, og her er starten på mitt vennskap med min nåværende mann. Jeg er usikker på hvilket år hva skjedde når i denne tiden. Jeg kommer inn på Glemme vidergående på spesielle vilkår og straks jeg får stipendet derfra starter jeg å stifte mitt første ordentlige bo. Endelig er alt mitt. Widar kjører meg på Ikea og vi handler seng og

sofa som han hjelper meg å montere etterpå. Jeg starter på Glemmen. Søsteren min rømmer fra vår far til meg og jeg hjelper henne med å kontakte sosialen som tar seg av henne.

Dopfri er jeg ikke, Jeg var mer borte fra skolen enn tilstede og eksamen sliter på. Jeg doper meg fortsatt for mye til å fungere skikkelig, men det går i piller, noe amfetamin og litt hasj+ alkohol. Opplever en voldtekt som jeg ikke klarer å la være å tenke på, den resulterte i graviditet og jeg tar abort. Dette er min andre abort, men den føles værre fordi jeg er mer tilstede og ikke så dopet. Ved et par anledninger tar jeg mer enn jeg tåler og havner på sykehus. Men jeg føler jeg begynner å bli voksen og vil ut av rotelivet mitt der mye foregår i det skjulte (ting som dop, overdoser, prostitusjon: jeg ligger med deg og får stoff igjen). Samtidig har jeg nå etablert meg i gjengen til eksen min og er mye med på fyllefester og lignende med dem. De liker ikke dop, og jeg skjuler og lar være så mye som mulig.

Igjen starter jeg på yrkesskolen, men på en annen linje. Også denne gang på spesielle vilkår, jeg har ingen ordentlige papirer fra ungdomsskolen. Dette blir ryddet opp i av skolen og jeg får en rar karakterbok, der det er mest stryk og ikke grunnlag for karakter. 3 måneder etter skolestart begynner jeg på ny på vidergående, denne gangen fast bestemt på å klare meg og få det til. Jeg blir omtrent dopfri i lange perioder og det går ikke så aller verst. Men jeg er ikke fornøyd med det første året på yrkesskolen og får krangla meg til å gå året om igjen. Her treffer jeg min beste venninde Hanne, det er til stor hjelp for meg å få en såkaldt normal venninde fra en normal familie. Endelig avslutter jeg et skoleår med skikkelige karakterer og søker på vidergående linje på yrkesskolen og kommer inn :) Uten spesielle vilkår.

Jeg takler dagene stort sett uten stoffer. Etter at Hanne kommer inn i mitt liv, øker hun selvtilliten min mye. Hun har masse humor jeg ler meg skakk av og hun utvider horisonten min mye. Samtidig er hun streng og sier ifra om jeg er teit eller lar meg utnytte. Steinar kommer sterkere inn i mitt liv, han er en del av gjengen som har

besøkt meg, men nå starter han å komme mye utenom. Jeg lar meg sjarmere selv om han brukte et halvt år på å overtale meg til et forhold. Jeg er forelska, men fryktelig usikker og faller tilbake litt til å dope meg. En uheldig gang får jeg hjertemedisiner av en venn og heller innpå, jeg var ikke klar over hva jeg tok og hjertet fikk sjokk og Steinar kjørte meg til pumping på sykehuset, der våkner jeg på hjerteavdelingen og er kjempeflau. Men har lært lekse mi, minst mulig medisin/dop og Steinar kan jeg stole på.

Steinar og jeg blir offisielt et par og vi forsøker å stable på beina et slags samliv. Kameratfølelsene jeg i utgangspunktet har for ham utvikler seg og etter mye jobb fra Steinar våger jeg å stole på ham. Så blir jeg gravid og selvtilliten min stiger masse. Sikkert noe med hormoner å gjøre. Jeg ga Bjarne i min 18 årsdag at jeg tok navnet Nysetvold, dette var stort for ham siden han ikke hadde barn selv. Steinar og jeg forlover oss og flytter hjem til huset hans på Begby, ett lite hus uten isolasjon. Bjarne er med og hjelper hele veien og vi fikser det frem til jeg får svangerskapsforgifning og blir lagt inn

på sykehus i fullstendig isolasjon frem til fødselen.

1990: Ronja blir født etter en natt med rier og fødselen blir satt kjemisk igang. Jeg forberedes på keisersnitt, for barnet er veldig lite og hjertene våre har det ikke bra. Sta som et esel nekter jeg og føder Ronja naturlig, Ikke fa.. om noen skal få fikle med kroppen min uten at jeg kan styre det. Heldigvis gikk det bra og etter et par uker er vi sterke nok til å komme hjem. Fullstendig krise fra første stund, Steinar har ikke hatt mulighet til å ordnet med noe hjemme og jeg stoler ikke på at jeg skal klare å stelle dette lille vesenet. Hun er født veldig liten og de skremmer meg på sykehuset ved å si at jeg må huske på at hun trenger mat hver 3dje time og er ingen dukke. Heldigvis kommer Marit (Helsesøstra jeg bodde hos før) til unnsetning, og Bjarne og kona hjelper oss så vi får det som trengs. Andre hjelper også til. Det går bra og Ronja utvikler seg fint. Men på høsten dør Bjarne i en alder av 63 år. Det er så urettferdig, han var så stolt av at Ronja fikk navnet hans og han kom nesten hver morgen for å hjelpe til, være der for oss og han satt mye med Ronja på fanget og koste seg. Han var veldig stolt av å være

Bestefar.

Blogginnlegg om Bjarne:

Den aller beste gaven

Jeg har en gang i mitt liv hatt muligheten til å gi bort den aller beste gaven. Den kostet meg bare et par frimerker og signaturer, så var den i boks. Gaven var så enkel som at jeg tok fosterfaren min sitt etternavn når jeg fylte 18 år. Jeg flyttet til denne familien som tretten åring, uten barnevernets velsignelse. Ei jente jeg hadde blitt kjent med i et annet fosterhjem, visste at jeg ikke hadde noen steder å bo og at dette paret gjerne ville være fosterhjem. Dermed ble det avtalt og vi satt spente på trappen når de kom hjem fra jobb. Dette paret var eldre enn de andre fosterforeldrene, omtrent like gamle som jeg er i dag, og ble ikke godkjente som fosterforeldre. Men Bjarne og jeg fikk så god kontakt at uansett hvor jeg befant meg i verden, kunne jeg ringe ham og få hjelp. De hadde alltid mat til meg, en varm dusj og det hendte jeg trengte en varm seng også. Det aller beste var at de hadde tid til meg. Jeg har ikke tall på hvor mange ganger Bjarne og jeg satt ved kjøkkenbordet og spiste restemat og pratet om alt og ingenting. Bjarne var vokst opp under krigen og var blitt sendt til Tyskland for å rydde opp etter krigens slutt. Der hadde han sett mye grusomheter, noen så fæle at han ikke kunne sette ord på dem. Dette hadde

formet hans sinn og hevet hans toleransegrense ovenfor andre mennesker mye. Sjeldent og aldri kom det et vondt ord om andre fra den mannen. Tålmodig Trønder som han var, valgte han ofte å ikke si noe frem for å snakke om ting han ikke viste alt om.

Dessverre hadde aldri dette paret fått egne barn, noe som var svært synd, da de elsket barn begge to. Bjarne snakket ofte om at han så på meg som datteren sin og han stilte opp for meg i både tykt og tynt og var som en far på alle tenkelige måter. Når jeg endelig fylte 18 år, ble vi enige om at jeg skulle ta hans etternavn. Dette var ikke bare bare, da navnet var fredet og fylkesmenn måtte komme til ordet og spesialtillatelse måtte på plass. Nysetvold slekta kom fra et lite sted kalt Aunegrenda i Haltdalen kommune. Nå Holtålen kommune. Der ligger familie gården og flere av slektingene har bygd hytter rundt omkring på stedet og bevart kontakten med området. Selve gården ligger idyllisk til oppe på en topp med utsikt over den koselige lille dalen. Stemningen i huset er alltid varm og koselig, på Trøndervis. Akkurat slik var Bjarne også, varm , koselig og hjelpsom.

Siden navneendringen var såpass komplisert, tok det flere måneder fra søknaden var innlevert til svaret forelå. Bjarne hadde tårer i øynene når han leste hva jeg fra da av het: Lise Nysetvold. Han sa at

han kunne ikke fått en bedre presang og at det var det beste som hadde hendt ham. Ingen av mine tidligere eller senere gaver overgikk den tilliten han syns jeg viste ham ved å ta navnet hans. Dette var som en erklæring om at jeg var "adoptert" av dem og det frivillig i voksen alder. Da jeg tre år etter fødte en datter og kaldte også henne for Nysetvold var begeret nesten fullt. Han var den stolteste bestefar du kan tenke deg. Som nylig pensjonert hadde han god tid og kom og var sammens med oss nesten hver morgen. Ta en kopp kaffe, sjekke at vi hadde det vi trengte og kose seg med barnebarnet. Han kunne komme med bilen full av bleier han hadde funnet på tilbud og var det noe vi trengte, ordnet han det så fort det var mulig. Barnebarn og bestefar utviklet et herlig forhold, der latteren satt løst og kosing og god tid var på den daglige timeplanen. Dessverre døde Bjarne når datteren min var bare 8 mnd gammel og han fikk aldri muligheten til alt han hadde planlagt for hennes fremtid, den skulle ikke mangle kjærlighet og støtte hvertfall. 63 år gammel dør han under et opphold på hytta si i Trøndelag. Heldigvis, får jeg vel si, skjedde det fort og smertefritt ved blodpropp i hjernen. Men så savnet som den mannen er i mitt hjerte, DET klarer jeg ikke beskrive, selv om det har gått mange år nå, sitter Bjarne fortsatt i hjertet mitt og er med på å forme mitt liv. Ingen kan noen gang ta Bjarnes plass og det er veldig trist at Ronja aldri fikk muligheten til å ha en bestefar av det kalibret etterhvert som hun vokste

opp. Noen mennesker er bare enere, og det var han!!!

Verdien av en gave er ikke kroner og øre, men handlingen og målet som ligger bak. Jeg vil aldri glemme Bjarnes øyne og vår felles lykke over den beskjedne gaven, den hadde ikke engang gavebånd på seg, bare en stor brun konvolutt. Men symbolverdien var så stor for oss at ingen kostbare gaver kan bli så store.....

Hanne stiller 110% opp og hjelper meg mye med Ronja og blir til tante Hanne. Hun er den dag i dag en veldig viktig person i Ronjas liv. Tror jeg i de senste årene vil karakterisere henne som den Ronja går til når jeg er syk, en klippe! Steinar og jeg gifter oss. Jeg jobber bare sporadisk de første 7 årene av Ronjas liv. Livet går igrunn veldig bra, bortsett fra mye mareritt og min angst for faren min, som selvsagt ofte står parkert endten så han kan se inn i stuevindue eller på utsiden av kjøkkenet. Naboene er koselige og Ronja har venner, går i barnepark de dagene det er fint vær. Eneste du kan sette fingeren på her er at jeg vasker og rydder og styrer og ordner med noe hele tiden for ikke bli sittende og

tenke. Våkner jeg av et mareritt, ender jeg opp med å skure badet den natten osv. Ettervert begynner han å ringe oftere og han oppsøker Steinar på jobb.

Jobber mye med å forberede Ronja på å takle verden, er streng, feks en viktig regel jeg sier så ofte at hun blir lei er: *Kroppen din bestemmer bare du over!* Det er et slags godt liv for meg, sett bort fra faren min, som jeg ofte hører bilen til på utsiden. Vi koser oss mye hjemme og på turer. Jeg strever for å være tilnærmet perfekt mor, med de vanlige vanskene med å få det ti å gå rundt. Ronja kunne ha venner hjemme, både på overnatting og til mat osv, samtidig fikk de lov å være barn og jeg strevde veldig for at huset var perfekt igjen etter at hun hadde lagt seg. Vi hadde ikke mye penger så jeg malte og dekorerte gjenstander, sydde og strikket for folk på bestilling for at vi skulle klare oss. Vi fikk også litt økonomisk hjelp av kona til Bjarne, Mommo.

Ensomhet

*Er som å leve i et stort lukket vakuum
verden står stille*

*veggene stirrer mot deg i grelle farger
alt er livløst, dødt*

Tankene surrer om ingenting

Ingen tiltakslust

Alt er et ork

Vil helst dø

Depresjonen er der

STERK

den bryter ned alt inne i deg

og gjør deg maktesløs

Alt er en grå masse

Ingen angår deg, du angår ikke dem

Jeg ønsker å reise ut

så kanskje jeg kan finne igjen den

lille piken jeg engang var

Hun som gledet og frydet seg over livet

Mulig jeg må reise langt og lenge

Men jeg føler på meg

At hun er der et sted

og vinker

utålmodig på meg .

”Min datter blir født i januar. Hun er det beste som har skjedd meg. Jeg kan hente månen til henne. Ingenting er godt nok. Jeg kan ikke tro at jeg er så heldig at jeg har fått henne. Mannen min er også en herlig fyr og gudene skal vite at han er snill. Jeg er en sint dame. Ingen skal komme og lære meg noe. Ingen behøver å hjelpe meg. Jeg klarer alt selv. Barnet mitt, huset og livet er helt upåklanderlig. Det er ingen som kan si noe på meg og mine. Det eneste er nettene. Jeg har mye mareritt og gruer meg til soving. Jeg er svært glad i mannen min. Han er utrolig forståelsesfull. Jeg er mye sint på ham, men han holder ut. Vi nyter den herlige datteren våres. Livet blir etter hvert roligere og jeg blir mindre sint og mer trygg på at jeg kan levere livet og det som trengs.

Så kommer han. Plutselig står han utenfor huset og vil hilse på meg og barnet mitt. Han er gammel og møkkete. Men han vil bare hilse på oss. Jeg blir hysterisk. Springer inn til naboen og ber ham holde et øye med oss. Sier at det er en gal mann der. Han lurte på om jeg trenger hjelp, men nei da, det går bra sier jeg. Er hysterisk og lager kaffe til han. Endelig går han. Og pusten går ut av meg. Jeg overlevde og han gjorde ikke datteren min noe. Etter dette er livet igjen et helvete. Jeg ser etter han hele tiden, er sint og umulig. Innimellom kommer han innom og drikker kaffe. Jeg vasker og vasker, vet ikke hvordan jeg skal

komme meg ut av dette. Til slutt blir jeg syk. Har vært på fest med jobben. Er god å full og selvfølgelig er det faren min som plukker meg opp og kjører meg hjem. Selvsagt sto han parkert utenfor huset jeg var på fest i... Han følger jo etter meg samme hva. Protestere orker jeg ikke. Jeg kan bare ikke slutte å gråte. Mannen min tar meg med til legen. Ingen forstår hva som har skjedd. Ingenting har skjedd, men jeg er blitt så fryktelig sårbar. Jeg kan ikke leve mer. Har fått nok. Ender opp på psykiatrisk klinikk. Der blir jeg ansett som svært farlig for meg selv og satt under 24 timers bevoktning. Blir medisinerert og kommer meg etter hvert litt ovenpå. Et tilbakeslag er det når en av de andre pasientene viser seg å være fra et av fosterhjemmene jeg har vært i. Hun er der fordi hun har opplevd seksuelle missbruk fra fosterfaren og jeg husker at også jeg har vært i samme fosterhjem.

*Søte, lille Cecillie
ødelagt av falske smil
hos mann og kone
Kan ikke glemme
Jeg husker alle låste dører
alt som var hemmelig
Lukten av falskhet
stemningen som skrek **FARLIG!**
Søte, lille Cecillie
ødelagt av det falske par*

*Heldig var jeg
som stakk av
og heller ville være
en byrde for barnevernet
En bråkmaker
Bedre enn liten og søt!*

Det er helt forferdelig. Minnene kommer til meg som perler på en snor. Synet av fostersøster åpner opp mye jeg ikke har greid å tenke på. Jeg har mye bagasje fra perioden med fosterhjem og perioder uten fast bopel. Jeg har post traumatisk stressyndrom får jeg beskjed om. Det er en lettelse. Da skjønner jeg mer og kan godta meg selv mer. Det er lukten i bilen hans som fikk meg til å bryte sammen. Jeg skjønner det nå. Blir etter hvert utskrevet og starter å leve et slags liv. Søker staten om voldsskadeerstatning etter råd fra legene. Dette skal kunne hjelpe meg litt på vei i forhold til å innse at jeg ikke har noe ansvar for alt det vonde som har skjedd. Men det blir avslag på grått papir. Saken er foreldet og det fins ingen bevis. Ingen har politianmeldt noe. Brevet fra legen som beskriver hvor vanskelig livet mitt er, anses som ikke godt nok. Som liten burde jeg hatt vett nok til å anmelde forholdet.. Det kommer ikke som et sjokk, innerst inne visste jeg det hele tiden. Det er jeg som har gjort feil. Hvordan kunne jeg våge å prøve meg på noe slikt... i brevet står det at det har blitt innhentet opplysninger fra

min far og de kan ikke se noen grunn til å prøve saken min. men jeg kan anke. Ringer advokaten og sier at jeg ikke vil anke. Det var akkurat dette jeg var redd for. Hun synes det er svært dumt av meg å ikke gå videre med saken. Men ingen kan forstå hvilken forferdelig virkning dette har på meg. Han har blitt skremt av min reaksjon. Han ringer og er oppgitt over meg og mine dumme nerver. Jeg avviser han og det gjør at han intensiverer telefonene. Ser stadig bilen hans og vet at han følger etter meg. Han sier at jeg ikke må prøve meg på noe for da får jeg svi.

Fra bloggen min:

Kjære politikere; forklar meg, jeg forstår ikke...

Jeg har diagnosen kompleks PTSD, med dissociativ tendens oppstått på bakgrunn av dette.

Jeg leser i aviser og media om at Utøya ofrene skal få sin erstatning/oppreisning raskt på grunn av traumet de har gjennomgått. Dette er vel og bra, synes det er helt på sin plass at disse stakkars menneskene blir sett og hørt. Men hva

med slike som meg? Jeg har levd store deler av barndommen min med vold, seksuelle overgrep, trusler og forsøk på drap. Min opplevelse av dette er ikke mindre belastende på min psyke enn på Utøya offrenes psyke. Alikevel har jeg ventet i mange år på et skikkelig svar fra staten om voldsoffererstatning. Og det er ikke fordi jeg ikke kan dokumentere sakene, har fått gjennom av både kommunen og rettferdserstatning. Disse to brevene er hengt opp på veggen min i ramme, fordi jeg er så glad for å ha blitt tatt på alvor. Dette har hevet selvtilliten min mange grader. Mener dere virkelig at jeg som 4 åring burde anmeldt faren min for overgrep? Eller burde jeg kunne stole på at barnehjemmet tok meg på alvor når jeg sa at faren min var slem? Jeg ble tvangsflyttet til min far når jeg skulle starte skolen, og derfra gikk det bare en vei... nedover. Daglige seksuelle overgrep,

voldsepisoder og perioder der han truet med å drepe meg. Dette resulterte i at læreren på skolen min skrev bekymringsmeldinger og barnevernet ble sendt hjem for å avhøre meg. Mens min far var tilstede! Jeg turte ikke si et knyst. Jeg rømte en gang hjem til en venninde fordi faren min skulle drepe meg og vi låste oss inn i et skap mens moren og faren til venninda fikk ringt politiet. Faren min kom nemlig med en øks og prøvde å få meg ut av skapet. Det hele endte med at politiet tok faren min med seg og jeg måtte tilbake til hjemmet, der faren min dagen etter dukker opp og er rasende for at jeg har sladra. Konsekvensene dette fikk for meg orker jeg ikke beskrive engang, men jeg gikk i 1. klasse og viste bare at alt var farlig, munnen min måtte aldri røpe noe av det som foregikk og dette var eneste måten å overleve på. Etter noen år kommer jeg meg ut fra hjemmet. Dette

var i mars og min far drev og kastet meg gjentatte ganger ned trappen i sinne. Jeg rømte i strømpebukse og genser uten sko. Etter flere dager på flukt traff jeg endelig noen engler som fikk meg tilbake til barnehjemmet. Jeg er nå 45 år gammel og min far er død. Men i alle årene som har gått har jeg måttet beskytte meg og min datter fra ham, da hverken politiet eller helsevesenet tok mine rop om hjelp på alvor. Han var nemlig en respektert mann i samfunnet vårt. Jeg kontaktet politiet og ba dem om besøksforbud og alt som tenkes kan. Etterhvert som min datter vokste til begynte han å plage henne også. Vi var maktesløse. De 20 siste årene besto plagingen stort sett av telefon terror mot min datter og meg, og at han stadig forfulgte meg i hverdagen. En gang ble det for mye for meg og jeg brøt helt sammen og havnet på sykehus. Da ringte faren min dit for å fortelle

dem at jeg var ei nervøs barnehjemsunge som de ikke kunne stole på. Mest sannsynlig i redsel for at jeg skulle sladre på ham. Mine traumer varte i nesten 40 år før jeg fikk fred og kunne starte å bearbeide hendelsene. Jeg har alltid trodd! at alt var min feil fordi jeg skjemmet faren min ut ved å havne på barnehjem. Istede for å bruke av mitt voksne liv på å sette dette i perspektiv har jeg levd med truselen om at han kan komme og ta min datter og meg. Alikevel mener dere at det er mitt ansvar at dette ikke ble anmeldt av meg som livredd jentunge og når jeg endelig tør kontakte politiet blir jeg avspist med at dette er foreldet??? Vel ikke for meg.. Jeg våkner stadig med dødsangst, redsel for telefonsamtaler, redsel når jeg hører biler utenfor. Skvetter av angst for den minste ting. Ute av stand til å fungere skikkelig. Forklar meg på en slik måte at jeg forstår hvorfor mine

traumer ikke er så farlige, mens traumer som får medias oppmerksomhet haster? Uten å sammenligne traumeropplevelsen på noen måte. Jeg unner alle som har hatt det vondt å bli sett og hørt, tatt på alvor. Jeg har skrevet mange brev til det offentlige i et forsøk på å få hjelp. Noen må rett og slett ta ansvaret av mine skuldre og si at dette kunne ikke du som et lite barn noe for, det er statens ansvar og det ber vi om unnskyldning for. Det høres sikkert rart ut, men slike brev henger på veggen min etter at kommunen tok ansvar for barnehjemmet og fosterforeldrer. Rettferdsetaten har sendt brev og tar ansvar for at ingen har gitt meg fullstendig barne og ungdomsskole. Lange perioder der barnevernet ikke kunne finne hjem til ei redd jente som ikke turte snakke og dermed ble boende på gaten. Og ofte ble satt på glattcelle fordi politiet synes synd på meg fordi det var kaldt

ute og jeg trengte mat. Før jeg var 10 år hadde jeg egne tegnesaker hos politiet der jeg tegnet tegninger til de på jobb eller politisjefen. Disse oppholdene "hjalp" meg faktisk veldig, for da kunne jeg sove trygt uten at faren min fant meg! Men jeg har ikke krav på erstatning???

Dette er foreldet?? Forklar meg, for jeg kan ikke forstå hvorfor det er min feil at ingen hørte på meg når jeg sa at faren min var slem. Og hvorfor er alle mine år i traume mindre verdt enn de som opplever terror i dag? Hva med meg? Og veldig mange likesinnede? Vi gråter og er redde daglig. Hjelp oss også.

Alle innstanser jeg snakker med sier dette må voldsoffer etaten ta ansvar for.... ja ? gjør det da. Jeg vil leve.... på lik linje med andre mennesker. Med viten om at også midt liv har og har hatt verdi.

*”Etter hvert blir legen oppgitt og gir meg ECT
behandlinger som siste utvei. Jeg klarer nemlig ikke å leve
lenger. Denne behandlingen er grusom. Våkner etter
narkose med en forferdelig hodepine. Etter hvert mister
jeg evnen til å sette ord på ting. Klarer ikke huske de
enkleste gjenstander. Det skal være en bivirkning og helt
normalt får jeg beskjed om. Men det er ikke dagliglivet og
dens gjenstander jeg vil glemme, det er fortiden. Men den
er like klar som alltid. Men jeg bryr meg etter hvert ikke
særlig om noe. Behandlingen anses derfor som vellykket.
Men det er den selvfølgelig ikke. Jeg er et nervevrak av et
menneske og det skal ingenting til for å vippe meg ut av
balanse. Jeg ønsker egentlig bare å få dø. Orker ikke ta tak
i mer eller prøve å skjønne mer. Har på en måte godtatt at
jeg er en håpløs person. Selv om fornuften min forteller
meg at jeg ikke kan klandres for noe som har skjedd som*

barn, greier ikke hodet være med.”

Etter at Ronja begynner på skolen, begynner jeg å jobbe på et sykehjem. Trives veldig godt med det, men er bare assistent og til slutt er jeg lei av å jakte på vakter og aldri kunne planlegge livet mitt og sier opp. Jeg utdanner meg videre og starter i en kontorjobb. Her jobber jeg med en mann som er en del år eldre enn meg, som hele tiden "prøver seg" på meg. Jeg begynner nå å få flashback fra fortiden jeg ikke lenger klarer å fortrenge. Havner på sykehusets psykiatriavdeling og treffer psykiateren som følger meg i mange år. Her treffer jeg Cecilie: Vi møtes på røykerommet på lukket avdeling, først klarer jeg ikke plassere henne, men underveis i samtalen hun har med en annen pasient, forstår jeg med et sjokk at hun har vært fostersøsteren min. Jeg rømmer til rommet og husker plutselig alt som skjedde i det grufulle huset, Cecilie har tydeligvis vært der i flere år etter at jeg stakk og hun bærer preg av dette. Dette fosterhjemmet besto

av mange barn, og for å få mat og tilgang til bad måtte det utføres seksuelle tjenester. Jeg var nok ikke klassifisert som et fosterbarn i den forstand, men jeg husker Sara Ullvestad, som da hadde tatt over saken "Lise" for Fredrikstad Barnevern, lagde bråk fordi de fikk betalt for å gi meg mat og klær. Men jeg bodde i kjelleren der og planen var opprinnelig at jeg skulle ha hybel der, men det ble aldri noe av fordi jeg stakk.

Tilbake i jobb fungerer jeg ikke og blir langtidssykmeldt. Får klarsignal fra arbeidskontor, trygdekontor og lege å starter på gymnaset. Noe må jeg ha å gjøre, å gå hjemme og kikke i vinduet fikser jeg bare ikke. Her får jeg gjennom legene kontakt med en advokat som skal ta saken min inn for voldsoffererstatningen. Han prøver forgjeves å få alle papirene fra barndommen min, men resultatet er magert. Et eksempel er et papir som beskriver Lise som umulig å ha med å gjøre fordi hun vil ha båt... Noe som rett og slett er jug, med min vannskrekk er det ikke mulig at jeg har sagt dette. Svaret fra voldsoffererstatningen er at saken er foreldet

og den ble aldri anmeldt når jeg var liten og dermed avslag. Advokaten er veldig overrasket når jeg ikke vil klage på avgjørelsen, men jeg er ikke sterk nok til å stå i det og kan ikke fatte at de mener jeg som liten skulle anmeldt ham. Jeg tør ikke engang anmelde ham i dag pga det psykiske presset han bedriver og også har startet med til Ronja. Etter loven har han fått beskjed om saken og har uttalt seg og hevn/mas øker i styrke på både Ronja, Steinar og meg.

”Han begynner også å ringe min datter. Der er han snill og myk og tilbyr henne penger og gaver. Fisker etter hvordan det er med den gale mora. Men heldigvis har jeg advart jenta om den falske minen hans og hun er ikke tilgjengelig for ham. Til slutt har jeg fått nok og går til politiet. En politimann ringer min far og sier at jeg ikke ønsker at han skal kontakte meg eller min datter. Han blir kjempesint og skriker til politimannen at han aldri har gjort annet enn godt for meg og at jeg er en utakknemlig

drittunge. Han er dessuten syk og kan ikke klare å forholde seg til meg og dumbetene mine nå. Det var det. Det er visstnok ikke noe mer politiet kan gjøre for meg.

Selvfølgelig forsetter telefonene og besøkene. Jeg ser han stadig vekk. Han ringer datteren min og mannen min. jeg er et nervøst vrak. Jeg er stadig tilbake som liten jente i reaksjonene mine. Er fryktelig redd og usikker nesten hele tiden. Ser meg over skuldrene. Slutter å være ute med andre mennesker. Vil helst bare være hjemme og tar aldri telefonen. Aller helst sover jeg. Slutter helt å gjøre ting som før var viktig for meg. Datteren min er såpass stor at hun ikke trenger meg for mer enn mat og klær. Og jeg klarer fortsatt å sitte å høre på henne når det er noe hun trenger råd om. Ellers er hun mye ute med venner og kjærester. Og jeg ligger i sengen. Med tv på slik at jeg med en gang vet at det er en drøm hvis jeg drømmer. Det hjelper meg til å tømme hodet før søvn. Slik kan jeg unngå at følelser og tanker overmaner meg. (Jeg ønsker jeg var

Phoebe Buffay i tv serien Friends. Hun har vært med på mye galt og gått gjennom mye. Likevel mangler hun bitterheten og for henne er det det mest naturlige i verden at moren tok selvmord og hun endte opp på gata i tenårene. Og hun har jo helt rett. Det er naturlig, for henne. For meg burde min barndom vært naturlig også. Men i virkeligheten er ikke livet som Phoebe).”

Jeg kommer inn på sykepleien og fullfører første år "uten problem". År to, faller jeg sammen og "klikker" pga økende kontakt med far. Til og med på skolen kom han og han starter også sin forfølgelse/plaging av Ronja. Havner på tvang veum sykehus og blir der 3 måneder. ECT og masse medisiner blir prøvd ut. Fortsetter på sykepleien og klarer å ta de andre igjen og fullfører tredje året. Det blir bestemt at Steinar og jeg skal separere oss, han er sliten og trenger ro. Jeg trenger leilighet med porttelefon og den "tryggheten" det gir meg i forhold til faren min. Kjøper meg en liten leilighet ikke så langt fra

huset hans, og Ronja bytter på hvem hun bor hos alt etter som det passer henne. Får meg jobber og kan nesten velge og vrake, stortrives med livet bortsett fra at min far blir mer og mer intens.

*”Anderledeslandet” har gitt
meg en befriende følelse
av å ta et skritt tilbake
å le
av meg selv og min galskap
Her er det mange
sørgelige skjebner
å bli kjent med.
Så godt jeg har det
hvorfor sitter jeg å depper?
Jeg ser jo hvor ille
verden er for dem
Det eneste jeg kan gi
er et smil
Eller lytte til galskapen
Jeg burde se utover og sett
at andre har større behov enn meg
Tatt meg sammen!
Dette kan jeg klare
det har vært tøffere tider før
Hvorfor sutre?*

Etter tre år i leiligheten, flytter Steinar og jeg sammen igjen og leiligheten leies ut. Jeg er ikke sikker på om det er rett å flytte tilbake, men vi er enige om at ekteskapet fortjener en tjanse. Vi er gode kamerater hele veien og samarbeider fint om omsorgen med Ronja. Hun er såpass stor at hun styrer mest selv egentlig, men hun blir glad når vi forsøker igjen. Men minnene sitter i veggene der og min skvettenhet kommer raskt tilbake.

En av naboene på Begby er en kamerat av min far og har fått med seg at han er gammel og syk. Han driver vel å skaffer seg medlidenhet rundt omkring, forbauser meg vel ikke. Han stopper meg og "kjefter" på at jeg ikke tar vare på faren min, sykepleier som jeg er.... Sjokkskada kommer jeg meg hjem og er i utgangspunktet enig i at det burde vært min jobb.

*Dusj nr 1
med vann overalt
møkk i striper på gulvet
lukten av dusjforhengen
Flashback
Vanskelig å dusje seg*

*ut av natten
Utrygt
Skjelvende
Må kaste opp
Er så dum
klarer ikke å stoppe det
Vasker hele badet
og rømmer til rommet
Skammer meg
35 - år og uten kontroll*

*”En dag får jeg telefon fra politiet. De har fått en
bekymringsmelding av en kamerat av faren min. Han bor
langt unna men pleier å ha jevnlig kontakt med faren
min. nå kan han ikke få tak i han. Spørsmålet er om jeg
kan ta meg en tur og se til han. Selvfølgelig gjør jeg det.
Er jeg heldig er han død. Men han er ikke død. Han ligger
halvnaken i stua, stygt forslått, uttørket og sinna. Jeg
ringer ambulansen som kommer og henter han. Stua bærer
preg av en fyllefest som har gått over styr. Det er blodspor*

og knust glass. Han har tydeligvis ligget der en stund og gjort på seg. Han er så dehydrert at munnen er en stor skorpe. Jeg gir han vann mens vi venter på ambulansen. Mannen min er der og hjelper meg. Jeg skjelver og er redd, men klarer å ta meg sammen. Han er sint fordi ingen har hjulpet han før. Det er tydelig at han ikke er helt klar over hva som har foregått. Når ambulansen kommer forandrer han helt personlighet. Han er fryktelig svak og mild. Jeg er så glad for at mannen min ser denne personlighetsforandringen. Endelig har han vist en annen en meg sitt sanne jeg. Han har knekt en arm og har fått liggesår. Jeg leverer de medisinene jeg finner og nøkler, lommebok og telefon til sykehuset.

Selvfølgelig kommer han hjem igjen. Jeg har hatt mange drømmer om at han dør og at jeg endelig skal få fri. Men slik blir det ikke. Han ringer oftere og oftere. Innimellom ser jeg ham på veien og noen ganger ser jeg bilen utenfor

huset. Men nå vil han ha medynk. Får han ikke tak i meg så kontakter han mannen min. han møter opp på jobben til mannen min med en pose full av penger. Forteller at hvis jeg hadde vært en snill datter skulle jeg fått den posen. Men nå vil han ikke ha mer med meg å gjøre. Men jeg får ikke mer fred. Nå tror jeg stadig at jeg ser han eller hører han og det føles ikke noe bedre. Nå har jeg altså blitt gal. Han er overalt og jeg vet aldri om det er virkelig eller innbillig. Til slutt klikker det for datteren min å og hun skriker til han i telefonen at han skal la oss være i fred. Han ringer og ringer.”

Fars død

Den siste tiden med min far var ikke spesielt hyggelig den heller. Riktignok var han veldig syk både fysisk og psykisk. Jeg fant medisiner for diabetes, høyt blodtrykk,

sovemedisiner og beroligende, og rarest av alt for meg : *antidepressiva*. Han var tynn, blek og som vanlig ustelt.

Jeg dro hjem til ham etter masse mas på telefon mellom han og min datter. Da satt han forskremt i en stol og var ganske forslått i fjeset så langt jeg kunne se. Historien hans gikk ut på at politiet hadde stanset ham for fyllekjøring og kjøring uten sertifikat. Dette hadde han protestert på, for selv om han hadde mista sertifikatet, så hadde han mange fotokopier av den. I hans hode var det nok til at han kunne fortsette å kjøre bil. Men han hadde blitt tatt for fyllekjøring også og måtte være med ned på stasjonen. Der var han angivelig blitt rundhjulet av politiet, noe jeg ikke tror på, fordi han nok har slått seg i fylla og skylder på andre, som han pleier. Ufeilbar som han var i sine egne øyne. Han gråt og synes veldig synd på seg selv og ville at jeg skulle hjelpe ham. Jeg ringte politiet og forhørte meg litt, og jeg setter MYE større lit til politiet enn min far i den saken.

Jeg ringte også hjemmesykepleien og fortalte at han hadde en del sår og skader og de skulle komme og ta en

kikk på ham. Dette greide jeg ikke gjøre selv, sykepleier eller ei, der gikk grensen. Men jeg smurte mat til ham og laget kaffe og blandet saft og satte foran ham. Han fortalte at han ikke kom seg på toalettet, men tisset i vasken på kjøkkenet. Jeg ba ham be om toalettstol.

Like før jeg skulle gå begynte han å gråte og snufset: Unnskyld Lise, jeg vet at jeg har vært slem mot deg, men jeg husker ikke hva jeg har gjort.

Jeg holdt på å dette ut av stolen av sjokk, dette er første og eneste gang han har vært i nærheten av å innrømme noe som helst. Han fortsetter med at han har det så forferdelig og at ingen bryr seg om ham mer etter at pengene hans tok slut. Alle menneskene rundt ham forsvant i takt med penger visstnok. Det eneste han ønsker er å dø...

Jeg vil dø jeg også sier jeg. Ja, jeg vet at jeg har gjort deg vondt, men jeg kan ikke huske hva det er. ??? På en måte er det godt å høre, på den andre siden unnskylder han seg med at han ikke husker noe... Etter flere år der han har hatt stålkontroll på hva og hvor jeg har bedrevet/befunnet meg, er det vanskelig å tro på. Men så

tenker jeg nå i ettertid at mannen var alvorlig syk. Antidepressiva fant jeg jo. Kanskje hans besettelse rett og slett tok overhånd og han mistet grepet etter flere år med løgn? Han var jo på stadiet at han trodde en fotokopi av sertifikatet holdt for å kunne kjøre, og han lo litt når han fortalte at han hadde lurt politiet og hadde mange kopier. Han har aldri før, meg bekjent hvert fall, hatt så liten innsikt i lover og regler. Den hårfine balansen med at "verden er for alle/lufta er for alle" , barnslig nok, har han alltid håndtert med eleganse om jeg kan få skryte litt av mannen. Så dum var han aldri, selv om han mangla mye.

Men jeg klarte ikke tilgi ham, det ble for dumt rett og slett. Jeg så jo på hele mannen at han viste. Likevel sa jeg greit, glem det, for jeg så jo at mannen ikke hadde lenge igjen. Noen få dager senere tok jeg atter en tur innom etter en telefonstorm. Denne gangen så han verre ut og klaget på store smerter. Jeg ringte ambulansen og de kom og henta ham etter at jeg hadde dratt. Men de ringte etter et par timer fra sykehuset og sa at de hadde sent

ham hjem uten funn. Ring hjemmesykepleien sa jeg for det er de som steller med ham.

Ikke mange dagene etterpå ble han funnet død i senga av hjemmesykepleien. Årsaken er for så vidt ukjent. Hjertet stoppet. Jeg mistenker at leveren ikke akkurat fungerte som den skulle heller etter å ha observert gulbrun, tynn mann, gul i øya og spesiell lukt. Fingrene var dessuten som trommestikker. Hjertet orka ikke mer. Han lå ny stelt i senga når jeg ankom etter telefonen fra hjemmesykepleien. Det så ut som om han hadde forsøkt å strekke ut armen, for denne var stivnet i en slik posisjon når jeg kom. Jeg tok pulsen og fotograferte kroppen, rett og slett for å være sikker på at det var ham og jeg ville ikke lure på om det var en drøm senere. Makabert, ja, men etter så mange år med press, var jeg så lettet at jeg nesten ikke viste hvor og hva jeg skulle gjøre.

Jeg tok med maleriet som hang over senga der jeg så ofte ble misbrukt og tok det med meg hjem. Merkelig nok hadde han beholdt en tegning jeg hadde lagd og satt i

hjørnet av rammen. Bilde var en billig kopi av en hund og ei jente. Det var sprøtt å se det igjen og jeg bare måtte ta det med meg. En hel sommer lå jeg og så på dette maleriet mens jeg var innelåst og totalt uten kontakt med verden utenfor. Det var ikke lyspære i lampen over sengen og de tykke gardinen slapp bare små mengder lys inn. Allikevel drømte jeg meg ofte bort i dette bildet. Det hadde fulgt med fra det gamle huset og over i det nye og alltid hengt på rommet mitt. Derfor ble det nesten et mer voldsomt gjensyn med dette enn kroppen til min far. Hjertet dunket og jeg bare måtte ta det med meg. Men jeg gjemte det vekk så fort jeg kom hjem og jeg ser aldri på det. Vet bare at det finns. Ble så virkelig for meg å se igjen et slikt bilde som har holdt meg med selskap i uendelig mange timer. Rart det der. Menneskesinnet velger seg sine fanesaker.

Lengsel

*Jeg lengter etter den befriende slutten
Der alle krav er lagt til hvile
Og ingen puster meg i nakken
Fortid eller framtid
Mitt indre er rolig og avslappet
Uten smerte
Uten krav
Der søvnen gir fred
Og alt er trygt og fredfullt*

*Der mine nærmeste også vil finne hvile
Og slipper å lure på meg
og jeg kan la være å spille
og slite for å være normal*

*Jeg elsker ikke lenger livet
og vet ikke om jeg noen gang har gjort
det
Kanskje var det noen øyeblikk langs
veien*

*der jeg glemte hvem jeg var og hva jeg
ble*

*Livet er ikke lett for noen
Opp og nedturer har vi alle
Det er det som gjør livet spennende
Og gjør det vært å leve*

*Men uten håp og uten søvn
Blir alt svart
Ensomheten blir atoverskyggende
Uansett hvor mange kjære du har
Kan du aldri plage dem med hvem du
egentlig er
Og en enorm lengsel etter slutten
kommer
Og lokker deg
Roper på deg
Gråter etter deg*

*Fornuften og følelsene
sloss om oppmerksomheten
Måtte den sterkeste vinne...*

Jeg har en bror som har bodd hos han i hele sitt liv. Han har ingen kontakt med sin mor og er ikke i stand til å ta vare på seg selv. Jeg kontakter moren hans og sammen drar vi hjem. Han har ikke vært i begravelsen, men det synes jeg ikke er rart, jeg var heller ikke der. Men han har det fryktelig. Huset er kaldt og mørkt. Han har stengt seg inne på loftet og nekter å komme ned. Sier ingenting. Jeg begynner å forstå at dette er forferdelig for han. Han har levd med den mannen i 34 år. Han kan ikke lese noe særlig eller skrive. Han er møkkete og har ingen sosiale antenner. Han har jobbet i båtene til faren min i hele sitt liv og nå vet han ikke hva som skjer. Stakkars gutt. Mannen min får kontakt og lokker ham ned fra loftet. Han kan ikke forholde seg til sin mor men kan klare mannen min og meg. Legen kommer og undersøker ham. Det er ingen umiddelbar fare for livet hans og vi blir enige om at han skal komme på kontoret hans dagen etter. Men jeg har ødelagt brors tillit ved å ringe doktoren. Etter hvert kommer moren til og får kontakt. Vi får kontaktet sosialkontoret og trygdekontoret. Han kommer inn i systemet og etter hvert takler han det bedre. Han får seg en leilighet og kan ta alt han trenger fra huset. Jeg er

utslitt, det vil ingen ende ta. Det er svært traumatisk for meg å være i huset og hjelpe broren min. jeg kan ikke hjelpe for at det er fryktelig mye dårlig samvittighet der. Den stakkars broren min har levd i det huset uten at jeg har gjort noe for å hjelpe ham. Gudene vet hvor ille han har hatt det. Han er tøff i kjeften til meg. Har det samme merkelige raseriet som han. Han er mistenksom mot meg og tror stadig at jeg er ute etter å lure penger eller andre verdier fra ham. Men noe kommer frem. Han har vært nødt til å innrette seg etter han i all tid. Hvis han var sliten og ikke orket stille opp på jobb klikket det for far. En gang kastet han en tv etter han. Verden er dum i følge min bror. Han stoler ikke på noen. Ingen skal komme og bestemme noe over ham. Det er tydelig at dette er noe han har lengtet etter. Endelig kan han slappe av og senke skuldrene. Etter hvert viser det seg at han er stand til mer enn antatt bare det er ro rundt ham. Samvittigheten min er sort. Stakkars gutt.

Etter at faren min døde, jeg tror nesten ikke mine egne øyne og drar og tar puls og bilder for å være sikker. Jeg

ordner med begravelsen, broren min, krangling mellom naboer- får et takkebrev av en advokat der han takker meg på vegne av min fars nabo etter en årelang krangling, der min far nektet å fjerne søppel, ble ordnet på stedet, mens min bror satt inne i huset og skrek om den jævla naboen. Det er flaut å se hvor mye dritt som ligger rundt omkring og tiltrekker rotter og diverse, og jeg har ingen problemer som den eldste datteren, å bare skrive under slik at også naboene kan få fred. Ordner med begravelse gjennom begravelsesbyrået. De er fantastiske. Jeg sier som det er, at jeg hatet han. De tar hensyn til hvor vanskelig det er for meg. De synes ikke det er rart at jeg vil ha en verdig begravelse men at jeg ikke vil gå i den. De ordner med alt. Det er ikke den første gangen de ordner med slike begravelser. Det er egentlig godt for meg å høre. Det er svært viktig for meg at han får en ordentlig begravelse. Jeg tenker at jeg skal være et større menneske enn han var. Så lenge det er penger nok i boet skal det ikke spares i begravelsen.

Rydder opp i mye tull og rot i forbindelse med boet,

søsknene mine er uvenner og det er ikke måte på hvor mange som har blitt lovt både det ene og det andre i noe som plutselig er en stor familie.... Det dannes klikker og uvennskap, sjalusi og uvitenhet om hvor dårlig firmaet til faren min har gått de siste årene.

Ordner alt gjennom advokat og tar avstand fra alle krangler og konsentrerer meg om min stakkars bror. Når broren min er i havn og etablert og i orden knekker jeg og tar en overdose Heroin. Ligger fem uker i respirator, får masse flasher og har ikke greid å jobbe siden.

Helvete på jord

”Hver gang jeg våkner, står de over meg og roper. Jeg sliter med å forstå hva de mener. Skjøner de ikke at jeg gjør så godt jeg kan. Men han står ved enden av sengen og instruerer. Det gjør vondt, panikk, får ikke puste. Damene skriker og skriker. Jeg forsvinner men hver gang jeg åpner øynene er jeg på et nytt sted og han står ved

enden av sengen. Damene skriker til meg. Jeg har så vondt, jeg klarer ikke gjøre som de vil. Skjønner de ikke at jeg er et håpløst tilfelle. Bare la meg ligge å dø. Jeg orker ikke. Skjønner ikke hvorfor alle maser. Ser de ikke den stygge mannen nederst i sengen min? er det ingen som kan hjelpe meg? Men de bare skriker. Hver gang jeg våkner er det skrik, alle maser, men jeg forstår ikke. Jeg har drept sier jeg. Skjønner dere hvor slem jeg er nå? Kan jeg få være i fred? Men det er ingen fred å få. Jeg har drept mange, jeg er det verste som finnes. Vær så snill, bare straff meg og bli ferdige. Døden er en passe traff for en som meg. Skjønner de ikke det? Ingen forstår. Han er ved enden av sengen. Jeg kan ikke puste, ikke leve, er så forferdelig redd.

Jeg har forsøkt å ta mitt eget liv. Sykepleierne er preget av at de ikke helt kan forholde seg til meg. Det er min egen skyld at jeg ligger her. Jeg kan ikke annet enn være enig.

Legene mener jeg har brukt heroin og behandler meg som en narkoman. Jeg er 40 år, har en datter på 18 år og blir sett på som narkoman. En gang narkoman, alltid narkoman. En gang håpløs, alltid håpløs. Jeg forstår at jeg har vært i en psykose eller lignende. Jeg husker at jeg har innrømmet drap på besteforeldrene til mannen min og bestefaren min. Han er død og Mannen min har overtatt huset hans mens jeg har vært i fengsel tror jeg. Det er hysterisk dumt og jeg har panikk for alt. Framtiden er at jeg må bo i det huset. Alt er svart. Men jeg vil være hos mannen min, jeg må bare få ham til å forstå at jeg ikke kan bo der. Men han vil ikke ta meg hjem fra sykehuset, jeg er fanget i sengen med han i sengeenden. Mannen min er sint på meg. Jeg har vært i fengsel og ikke tatt vare på ham eller datteren våres. Som vanlig har jeg bare tenkt på meg selv. Det er ingenting jeg kan gjøre for at alt skal bli bedre. De sier de ikke tror jeg har drept. De kan se det på Internett. Jeg innrømmer at jeg ikke har drept, men jeg

har sittet i fengsel. Jeg mener det er fordi jeg har smuglet 3 liter hvitvin. Derfor har jeg sittet 3 år i fengsel. Jeg ber alle om å tilgi meg. Men det er ingen som vil det.

Panikken fortsetter og jeg kan fortsatt ikke puste. De fortsetter å skrike til meg at jeg må gjøre som de sier. Men jeg forstår ikke. I mitt hode har jeg vært i fengsel, jeg har tatt min straff og det eneste som gjenstår er at jeg får lov til å dø. Det er ikke mer jeg kan gjøre. Orker ikke mer. Redd, redd, redd. Han er ved sengen og sykepleierne gjør som han sier. Det er vondt. Jeg vil dø.

Jeg kommer til meg selv etter hvert. Jeg prøver å stikke ut av sengen, men jeg faller sammen og kan ikke stå på bena. De begynner å passe på meg, jeg har angst hele tiden, og forstår ikke hva som skjer. De er sinte på meg når jeg forsøker å stikke av, de er sinte på meg når jeg er redd. Det tar lang tid før jeg skjønner at de vil ha meg til å ligge i sengen og puste rolig. Men jeg kan ikke puste,

lungene mine virker ikke og angsten er verre enn jeg kan klare. Det jeg oppfatter som skriking er deres forsøk på å få meg til å bli i sengen og puste rolig. Jeg sklir ut og inn av angst, mørke, skriking og forståelse for hva som skjer. Etter hvert som dagene går blir jeg mer og mer klar. Jeg forstår situasjonen, men marerittene jeg har vært igjennom kommer og tar meg og angsten tar mye overhånd. Jeg kan ikke snakke særlig. Det er fordi jeg har lagt i respirator og halsen er snurt sammen. Men jeg blir klar i hodet, selv om jeg stadig sklir inn i søvn og mareritt. Jeg vet at jeg ikke trenger være redd men kan ikke hjelpe for det. Drømmene svirrer om båtturer, jeg tror jeg er på en båt. Mannen min må hente meg med en båt. Men han vil ikke ta meg hjem for jeg har fått mensen og er møkkete. Men jeg er like glad, han er så dum som har flyttet inn i huset hans. Kan klare meg uten. Skjønner at han har gjort dette for å slippe meg. Selvfølgelig vet han hvor forferdelig det huset er for meg. Han har alliert

seg med vennene mine. Alle hjelper ham slik at han skal slippe meg. Jeg er kjempelei meg. Har ikke sett mannen min på 7 år. Når han skal komme kaster jeg opp. Jeg spør om vi fortsatt er gift, om han kan tilgi meg og han vil gi meg en sjanse. Jeg lover at jeg skal bli et bedre menneske. Han gir meg alt og sier at han ikke vil gå fra meg. Jeg forstår ikke alt dette. Han vil være i huset hans, han vil ikke ta meg med hjem og allikevel vil han være sammen med meg. Jeg tror hele tiden at jeg er våken og klar. Men egentlig er alt et stort rot for meg. Og alt blir forverret av en intens angst for alt og ingenting. Og det er svært vanskelig å puste. Plutselig er jeg tilbake i en verden der jeg har drept mange. Alle hater meg. Jeg kan ikke rømme. Min datter har plutselig fått barn, og jeg er svært opprørt over at jeg ikke kan få hilse på barnet. Men det er klart at det ikke går, barnet må beskyttes. Jeg har en slem mann hos meg som ikke må komme i nærheten av barnet.

Jeg er våken og klar. Jeg må på do, men kan ikke få sykepleierne til å forstå meg. Det kommer i buksa og jeg er svært lei meg. Dette er nedverdiggende. Jeg kan ikke få dem til å forstå hva som skjer med kroppen min. jeg er visstnok flink som bæsjer. Da er kroppen min i gang igjen. Kateter og cøk tar bort de andre behovene. Jeg sover mye og roter meg opp i mye rart. Rømmer i drømme og kommer aldri av sted. Men kan våkne av å ha sklidd i egen avføring på vei ut av sengen. Jeg er sjokkert over meg selv. Men jeg kan ikke kontrollere hva jeg gjør i søvne. Angsten er min faste følgesvenn hele tiden. Jeg synes synd på alle som pleier meg. Jeg forstår at jeg surrer og roter. Noen ganger steller de meg uten at jeg har forstått hva som skal skje og jeg blir overmannet av redsel. Spesielt vasking er traumatisk. Da kommer alt i korte farlige glimt. Ingen andre kan se det. Han står ved sengen og instruerer dem til å misbruke meg. Jeg har store problemer med pusten og er i deres øyne en håpløs pasient.

Jeg har aldri vært så liten og utsatt før. Det er ingenting jeg kan gjøre for at de skal forstå.”

Etter at jeg våkner etter å ha ligget i respirator er jeg fryktelig skamfull. Jeg får først beskjed om at jeg har ødelagt lungene mine og kan skylde meg sjøl. Det er ikke kost å ikke kunne gå uten støtte av rullator og da bare noen få skritt, ikke klare å reise seg når du faller, må ha hjelp med absolutt alt. Samtidig får de ikke ned infeksjonen i lungene og jeg må stadig ned og tømme lungene. Ene gangen traff de muskelen min med den tykke sprøyten og det er fryktelig vondt. Men fordi jeg er sykepleier og har gjort dette selv får jeg beskjed om å ikke tulle. Etter en grusom natt sender de meg på røntgen og ser at slangen går gjennom muskelen og tar den endelig ut. Jeg får smertestillende og de blir litt mer hyggelige mot meg. Så forandrer alt seg og jeg blir sendt rundt til mange utredninger og bildetaging. De oppdager at jeg har gamle arr på lungene og etter mye om og men finner de ut at jeg har en arvelig sykdom som gir fibrose på lungene. Dette er en lettelse for meg, plutselig får jeg

informasjon og behandling. Jeg har ikke de siste årene vært lat, jeg har vært syk. Ikke bare deppa. Det er en grunn for at jeg ikke orker så mye, har mye vondt i ryggen, aldri går opp i vekt og har behov for svært fettholdig kost.

Episoden der min far forsøkte å lære meg å svømme med teknikken, *”jeg drukner deg nesten, flere ganger så du skjønner!!!”* har mest sannsynlig laget de første arrene mine og det er ikke jeg som har gjort dette!! Den følelsen! Sykdommen er alvorlig men håndterbar, bare jeg tar hensyn og hviler når kroppen sier det og trener meg sakte opp. Egentlig skal jeg hvert halvår på kontroll på sykehuset, men etter å ha fått kjeft av en kjent overlege på lungeavdelingen, som ikke hadde lest journalen før jeg kom, møter jeg aldri mer opp på slike sjekker. Jeg kjøper meg heller hund.

”Lungefibrose er en tilstand med arrdannelse i lungevevet. Arrdannelse er kroppens måte å reparere vevsskade på, ikke bare i lungene, men

*i hele kroppen. Det er sammenlignbart med et arr i huden etter et skrubbsår. Ved lungefibrose er det unormal arrdannelse i lungeblærene. Når det dannes arr isteden for normalt lungevev, blir gassutvekslingen mellom lunge og blod dårligere enn normalt. Lungene blir stivere og mindre bevegelige, og det arealet som kan brukes til gassutveksling, minker. Har man beskjeden lungefibrose er det ikke sikkert man merker det på pusten, men jo mer fibrose som dannes, jo vanskeligere blir det å puste. **Fra Wikipedia, den frie encyklopedi "***

Jeg har lungebetennelse med full kollaps av lungene. Det eneste jeg greier er å puste krampaktig gjennom et sugerør, jeg sklir ut og inn av bevissthet. Når jeg er borte føles det som om jeg dras nedover gjennom trange rør der jeg bare ved spesielle svinger er i stand til å få puste.

Jeg våkner innimellom av at sykepleierne roper og røsker i meg, ber meg hjelpe dem få opp slim osv. Sklir tilbake i den verden der alt skal enda fordi jeg vet at alle slemme mennesker havner her. Alle jeg treffer på min vei er mennesker jeg har fryktet og alle står og ler av mine paniske forsøk på å få puste. Jeg er til slutt villig til å ta på meg drap og alt de vil bare jeg kan få slippe dette marerittet av en reise. Jeg kan hele tiden se det lille rommet i kjelleren der friheten er, det har et lite vindu med frisk luft og det står deilig drikke og venter på meg. Det er bare det at alle drar i meg slik at jeg forblir lenge i disse trange rørene, og det er så vondt, så vondt. (Jeg ble forsøkt druknet flere ganger som liten og dette er som den gang: jeg merker at jeg prøver å puste og alt som skjer er at det er fryktelig smertefullt før ting langsomt blir borte og jeg tror det er over. Men jeg blir revet opp og får en dose luft før jeg igjen blir dratt under og er ute av stand til å puste. Det gjør så vondt men det eneste jeg ønsker er å miste bevisstheten og skli unna, fred og ro venter der, men jeg blir stadig revet opp av vannet og luften river seg vei inn i lungene mine. Det er dette som mest sannsynlig gjør at lungene mine er fulle

av arr og jeg har denne lungekollapsen.) For i virkeligheten er jeg kjempesyk og ligger i respirator med skyhøy CRP og de må stadig få meg til å puste fordi jeg gir opp, jeg har døgnvakt som passer på og de er stadig forberedt på at jeg er døden nær.

Jeg blir fløyet til et større og mer forberedt sykehus, og der setter de meg på riktig dose med smertestillende og beroligende og jeg får endelig fred. De første tre ukene er jeg så under medisinerat at jeg merker alt de gjør med meg bortsett fra når jeg heldigvis mister bevisstheten. De neste to ukene er jeg riktig medisinerat og har bare få klare øyeblikk der dessverre angsten for at de skal sende meg tilbake den forrige verden gjør jobben deres vanskelig med å få meg av respirator og trene på å puste selv.

I ettertid er det skremmende hvor forlokkende det virket og klare oppgaven med å komme til det lille rommet i kjelleren, der fred og ro ventet...

2010 får jeg etter mye strev fra fastlegen et vurderingsopphold på Modum Bad. Dette oppholdet varer bare i tre dager og går ut på å intervju eventuelle pasienter i dybden, Her luker de ut de som ikke ennå er klare for behandling, de som trenger andre tilbud osv. Modum Bad er jobb, du må være sterk, motivert og det er vanskelig å få plass. Etter 3 dager reiser du hjem og venter i spenning på om du er "godkjent"

Mens jeg venter på svar fra Modum, setter psykiateren min meg på en medisin som heter Serequel. Jeg får fire ganger anbefalt dose i et forsøk på at jeg skal få sove. Resultatet er katastrofalt. Legen reiser på ferie og jeg blir mer og mer syk etter som medisinen bygger seg opp i kroppen min. Jeg som aldri har hørt stemmer i hodet før, ligger lammslått i senga, mens skravla går så høyt inni

hodet mitt at jeg holder på å klikke. Samtidig lammer den min reaksjonsevne og jeg klarer ikke få tak i telefonen og be om hjelp. Det er helt grusomt. Ikke kan jeg reise meg fra sengen og det "jaller" i hue mitt. Angsten over det som skjer er fryktelig og det eneste jeg kan gjøre er å ligge og vente på at virkningen skal avta noe. Jeg får til slutt ringt Hanne og hun og en nabo kommer og hjelper meg. Etter å ha sjekket disse medisinene nøyere, overrasker det meg ikke at reaksjonen min er så sterk. Jeg hadde gått ca 3 uker på stor dose med Serequel, lagt på meg masse og mistet mye av virkeligheten. I tillegg var jeg desorientert og ikke istand til å forstå at det var medisinen som gjorde meg så syk. Den skulle jo hjelpe meg. Men jeg burde vært tett oppfulgt av lege under oppstart av en slik "farlig" medisin.

Februar 2011 får jeg innvilget tre måneders opphold.

Jeg blir godtatt som pasient på Modum Bad avdeling Traume, vi er delt i to forskjellige traumegrupper og vi danner fort gode klikker med dem vi finner tonen med. Det er tøft program der du hele tiden må være ærlig og prate i grupper. Mange temaer med fokus på å bearbeide seksuelle traumer og hvor vanlige våre reaksjoner har vært. Lærerikt, koselig, strevsomt og nyttig. Modum Bad er proffe på Traumeområde og det er spesielt missbruk som taes opp i gruppene. Etter tre tøffe måneder er oppholdet over og du skal igjen hjem til hverdagen.

Her er det egentlig et krav at du har et støtteapparat rundt deg når du kommer hjem. Hjernen er full av inntrykk som skal bearbeides, og siden mitt støtteapparat uheldigvis er sykmeldte, pensjonerte osv blir jeg gående alene. Det eneste som er sikkert er at Steinar og jeg skal skille oss. Ikke for at han er slem, men fordi vi ikke klarer å kommunisere på samme måte lenger. Han hjelper meg å finne leilighet og ordne det praktiske.

Uheldige omstendigheter gjør at psykiateren min er på ferie/sykmeldt og det faktum at jeg ikke orker mer av medisineringen som skal være løsningen på alt. Fastlegen min som har vært en stor støtte under hele prosessen driver og klargjør seg til å bli pensjonist, og den nye legen på kontoret hans er ikke verken forståelsesfull, respektfull eller har et åpent sinn. Forholdsvis ung og nyutdannet er han preget av dårlig holdning og det blir ikke bedre av at kontordamene som i alle år har vært engler å snakke med, byttes ut av sure, vrangne nye som ikke har peiling på pasientkontakt i det hele tatt. Så da blir jeg sittende alene i huset på Begby da. Ikke orker jeg særlig med kontakt heller. 22 juli katastrofen, Alvdal saken og Christoffer saken bl. annet går hardt inn på meg og flashene står i kø. Steinar er enten på jobb, hos venner eller ute med båten og vi har minimal kontakt. Til slutt finner jeg en leilighet som Ronja og Steinar drar og ser på, og finner god nok. Leiligheten blir kjøpt og det er bare å pakke sammen personlige eiendeler og vaske og rydde etter meg som gjenstår. Men fordi jeg er så sliten blir det bare til at jeg gjør stuen så koselig jeg kan. Kjøper nye gardiner og hamstrer inn

plastikk blomster som jeg vet Steinar vil klare. Målet er ikke at han skal sitte på bar bakke, samtidig er det grenser for hva jeg lar ham beholde også. De fleste tingene i huset har jeg ønsket meg til bursdager og jul. Eller kjøpt selv fordi jeg var den med interesse for hus og hjem, mens Steinar brukte tid, penger og krefter på båten. Veldig mye har jeg laget selv også, men det blir for dumt å ta med håndarbeid som er laget til huset og jeg lar det bli. Ronja får det kanskje hvis det overlever trøster jeg meg med. Jeg har brukt mye tid og krefter på å skape et hjemmekoselig hjem på Begby. Jeg har hele tiden vært følt meg alene om den jobben og det er begrenset hva jeg har fått til med de midlene og kreftene og kunnskapen jeg har, men Ronja har trivdes hvert fall.

Kjærligheten og jobben med å lære å leve

Under oppholdet på Modum tar jeg kontakt med Widar som jeg vet har leilighet med ledig plass. Jeg gruer meg for å komme hjem og måtte være i huset på Begby. Ønsker så inderlig å bli ferdig med alle demonene og

flashene i mitt liv og starte på nytt. Widar er egentlig en ungdomskjæreste, men forholdet endte uten at noen av oss kan huske hvorfor eller om vi gjorde det slutt. Vi var så generte begge to, like usikre på oss selv og ingen av oss hadde tro på å være bra nok for den andre. Widar sier ja til at jeg kan få bo hos ham frem til jeg får skaffet min egen leilighet, men igjen slår usikkerheten inn. Jeg er tøff når jeg er på Modum og spør ham, men når jeg kommer tilbake tørr jeg ikke snakke med ham allikevel. Jeg er ganske syk av alle oppbruddene og minene som har blitt revet opp på Modums behandling. Skjønner godt at det er et kriterie at du har et behandlingsapparat rundt deg etter tre slike måneder.

September kommer Widar på besøk og 5 november blir vi kjæresten. En fra barnehjemmet har ikke noe sted å bo og flytter inn januar 2012. Han lover at han skal skaffe seg bolig fort, men slår seg til ro. Han ble i 5 måneder og bare ett par dager etter at han flytter, finner de meg med oppskjærte hånledd og underliv, full av medisiner og dritings på ren vodka(noe jeg ikke liker). Jeg kan ikke huske hva som har foregått, jeg har gjort alt dette, men

klarer ikke forstå det. Sendes på en krisepost på veum og blir en uke før jeg skriver meg ut. Vekker Widar på natten og er rar, VELDIG rar. Har mange personligheter og er klin kokko sprø. Kjenner ikke igjen Ronja som kommer engang.

Innlagt igjen, dopet kraftig ned på shizofrenimedisiner, legger på meg mange kilo, barberer av meg håret... rømmer fra Veum. Ronja, Widar og Hanne + Steinar går sammen om å få meg av disse medisinene og jeg blir langsomt meg selv igjen. Men jeg er redd, vet ikke hva som har skjedd, de finner en mørk flekk på rtg bildene av hodet mitt, men kan ikke si om dette er nytt eller gammelt. Utvikler nå angst for meg selv i tillegg og jeg styrer og dramatiserer litt av og på frem til november 2012. Da setter jeg endelig beinet ned og nekter mer antidepressiva og andre medisiner jeg bare blir syk av. Etter dette har jeg tatt mange grep i livet mitt, kjøpte hus sammens med Widar, kvittet meg med mange venner som bare slet meg ut og lærte å si NEI :) 22 mai giftet Widar og jeg oss og vi ler når vi tenker på at neste år har vi 30 år jubileum som kjærester, for ingen av oss gjorde

det slutt den gangen vi var litt sammen, så for gøy skyld sier vi at jeg har vært veldig utro og fått barn og gifta meg mens vi var sammen ;) Er nå godt medisinerert på en grei dose med Fontex antidepressiva og bortsett fra innsovning og sporadisk bruk av angstdempende klarer jeg dagene fint.

Leiligheten koster akkurat den summen jeg har fått i erstatning og arv, så det økonomiske ordner seg uten at Steinar må selge unna. Men jeg blir sittende i nesten 2 måneder og vente på å få flytta inn i leiligheten og sjela mi har det ikke bra. Ordene fra Modum ringer i ørene om at jeg har egenverdi og har lov til å kreve, samtidig sliter samvittigheten med at jeg gjør noe så egoistisk som dette. Det blir bestilt flyttebyrå som skal komme så snart som mulig etter overtakelsen, men det er lenge å vente. Omtrent en måned ligger jeg i stuen og sover. Sengen etter de forrige har jeg overtatt, men den nye over madrassen lar vente på seg og tanken på å ligge i deres seng er ikke fristende. Men jeg har det ikke vondt da. Klær, kaffetrakter og pc er på plass. En strandstol og en 9 tommers tv har jeg også rasket med meg. Men det

føles ikke akkurat vondt når flyttebyrået kommer med alle bøkene mine som betyr så mye for meg og Ikea kommer med møbler. Jeg kan igjen skape et hjem der jeg føler meg hjemme. Samtidig flytter Ronja inn i min gamle leilighet og noe hjelp får hun av meg for å få det koselig der også. Hun er flink og vet akkurat hvordan hun vil ha det, og hun har virkelig løsrevet seg fra sin mor, helt motsatt av min stil vil hun ha, Vakre jenta, det er godt at hun er så selvstendig, litt sårt at hun har vokst litt bort fra armene mine. Men leiligheten hennes blir kjempekoselig og hun har god smak.

Et par måneder etter at jeg kommer meg på plass, dukker Widar opp på døren. Vi har hatt litt kontakt på Facebook og delt litt sanger og slikt. Kaffe og kaker og vi skravler som om vi aldri har vært fra hverandre, tonen er god og avslappet med en gang. Og denne gangen lider ingen av oss av sjenerthet. Det er ingen av oss som engang tenker tanken på at det kan bli oss to igjen. Men etter hvert blir det oss. Widar får meg til å føle så stor trygghet og har så stor forståelse at jeg bare slapper av med ham. Angst har jeg til tider og etter hvert ringer jeg

heller Widar enn Akutt-team når angsten kaster seg over meg. Til Widar trenger ikke si så mye, han er bare så klar på at alt blir bra, slapp av, jeg hjelper deg. Brikkene faller mer på plass og vi er mer eller mindre samboere i førjulstiden. Livet går videre og ting skjer og noen kraftige tilbakefall får jeg før vi ser den store sammenhengen.

Blogginlegg som beskriver den tiden:

”Siden jeg så meg nødt til å bytte fastlege på grunn av tilgjengelighet, var jeg så heldig/uheldig og kunne lese hva det offentlige mener om meg... Mine to fastleger og psykiateren som har fulgt meg opp gjennom årene har jeg ikke noe å si på, de har faktisk hørt på meg. Men så kommer vi til epikrisene fra legevakten og sykehusinnleggelse og historien forandrer straks karakter. Det er skremmende og sjokkerende hvordan de på eget initiativ og uten å snakke med meg har konkludert ganske så bastant ved første møte. Noen er flinke og beskriver at de observerer og tror, mens andre er skråsikre og bruker et språk de umulig kan finne

hjemmel for i det Norske lovverket. Jeg innser at stigmatiseringen av en pasient med min bakgrunn er stor på grunn av uvitenhet, men jeg har da vært innlagt med lungebetennelse, knekt ribbein, kraftig nyrebekkenbetennelse og andre "normale" plager også. Jeg må si at det grenser nesten til litt morsomt når et knekt bein får diagnosen PTSD og bare en fotnote om beinet... For ikke snakke om hvor lett det er å bli alkoholiker her.... jeg har "innrømt" at jeg har et helt vanlig forhold til alkohol og nyter et glass vin eller flere i festlige lag, men aldri alene. Og de festlige lagene blir sjeldnere og sjeldnere jo eldre en blir. Drikke alene gidder jeg ikke, og min mann og jeg glemmer ofte hele alkoholen fordi vi fint evner og kose oss uten ruspåvirkning. Dessuten er vi ikke lenger så begeistra for dagen-derpå symptomene og syns det er greit å våkne utvilt hver morgen. Med andre ord: vi er for gamle og bedagelige til å drikke oss fra sans og samling i tide og utide. Dette har vært en rød tråd i mitt liv hvert fall de siste 10- 15 årene ca. Men i journalen har de klart å utelate alt bortsett fra "nyter alkohol" og det står svart på hvitt at jeg har problemer med alkohol??? HÆ..???

Og dette i forbindelse med et knekt bein ... LER.... så hvis helsepersonell spør om du drikker, svar NEI. For det er det eneste de hører i mange tilfeller.

Noen av mine innleggelse har vært i perioder der jeg har vært i dyp krise, dermed kan jeg ikke akkurat si sikkert hva jeg har svart eller hva noen har spurt om (for å klargjøre: ikke ruspåvirket!) De lurte på om jeg har Dissosiativ lidelse utviklet ved siden av PTSD og dermed må jeg bare bite i eplet og innrømme at jeg ikke er helt klar over alt som har foregått. Men jeg har mennesker rundt meg som har vært med meg og fortalt meg hva som har skjedd, og det er skremmende hvordan deres oppfatning av tilstanden alltid blir overhørt og absolutt alt forklares med PTSD. I flere av tilfellene er det rett og slett legene som har gitt meg feil medisin, og så fort mine pårørende har fått meg av denne medisinen, har jeg klarnet opp og blitt vanlig igjen. Jeg er hypersensitiv ovenfor alle typer medisiner som gjør noe med hormonbalansen i hode, derfor vet alle mine pårørende at de skal sjekke hvilke medisiner jeg får grundig, uansett. Det er påfallende når du sitter med de siste årene dine skriftlig foran deg, hvor ofte medisinforandring

og sykehusinnleggelser henger sammen som hånd i hanske. Kanskje er det på tide å innse at piller ikke alltid er løsningen for alt. Vi snakker kjemiske reaksjoner vi ikke kan vite utfallet av og isteden for å seponere den aktuelle medisinen, har det oftest først vært prøvd å ØKE dosen. Med det resultat at jeg selvsagt har blitt verre. I et tilfelle er jeg så fortvilet at jeg ringer pasientombudet og skriver til kontrollkommisjonen i overgangen mellom medisineringsen, ropene bærer preg av at jeg ikke er klar i hodet og ønsker hjelp fordi jeg ikke blir hørt av helsepersonellet. Spesielt husker jeg en svensk sykepleier som benyttet sjansen til å snakke høyt og tydelig hver gang hun så meg, beskjeden var tydelig hver gang, meg likte hun ikke. Hva er det som gjør at slike mennesker får være med i slike utrolig sårbare øyeblikk i et menneskes liv? Denne sykepleieren nektet meg å snakke med kontrollkommisjonen fordi jeg angivelig skal ha sagt, etter medisineringsen, at jeg ikke mente det.... Hallo... Kanskje like greit da jeg under påvirkning av foreskrevet medisin egentlig hadde store problemer med å huske og ha en sammenhengende tanke allikevel. Et annet skremmende innlegg er at jeg har forsøkt å be om

hjelp, får det ikke og trykker i fortvilelse alarmknappen på armen til en pleier for da husker jeg at alle kommer stormende og kanskje noen kan høre mitt rop... Dette blir oppfattet som VOLDELIG oppførsel fra meg og jeg belte legges i 6 timer for at ingen skal bli skadet og de konkluderer med at jeg ikke gjør motstand etter dette. Det beskrives også at jeg gråter og er redd under belteleggingen, men siden jeg aldri er alene beskrives dette som forsvarlig... På en pasient med PTSD???? Og det skal nevnes at det er ansvarsvakten som tar denne beslutningen, altså burde han jo rett og slett vite at slik behandles ikke mennesker, han har ikke noe i denne jobben å gjøre! Han har jo ikke den basale kunnskapen om mennesker i krise, men kaster seg over meg og skader meg både psykisk og fysisk uten engang å stoppe opp og høre på meg, den han faktisk fikk lønn for å ivareta og med diagnosen som utgangspunkt for alle aksjoner ovenfor pasienten, til pasientens beste. Maktmisbruk og siden han var ansvarshavende var det hans sinte ord som ble fulgt og ingen hørte med meg eller ga meg en mulighet til å roe meg ned og fortelle etter at 7-8 voksne personer kaster deg i gulvet, sitter på

deg, skriker og flashene kommer i kø i hodet ditt. Og jeg er ikke lenger sjokkert over avisoverskriftene i Fredrikstad Blad som beskriver en ofte utbredt og grenser til sadistisk bruk av makt på dette sykehuset. Jeg blir rolig og sovner etterhvert som medisineren virker!!!! Hjelpes meg, her er du liten altså. Ingen, absolutt ingen på en profesjonell avdeling i 2012 evner å se pasienten som en helhet her. Stigmatiseringen er åpenbar og jeg blir skremt, veldig skremt. Stakkars alle forsvarsløse som må forholde seg til denne gjengen blandt annet..

Jeg skal hvert fall benytte meg av min rett til å kreve visse ting strøket eventuelt at det blir lagt til oppklarende notat i samarbeid med min nye fastlege. For det jeg risikerer ved å ha slike feil i min journal er feilmedisinering og behandling, på bakgrunn av et knekt bein.....

På toppen av alt dette, som bare er toppen av det ..hehe.. beskrives jeg som en pasient med massive traumeopplevelser i store deler av min oppvekst....Forklar meg gjerne de som kan"

Ronja, Widar og Hanne er gode støttespillere i min kamp om å bli riktig medisineret og få livet på plass. Fastlegen stiller også opp og sammen lager vi en ordning med riktig medisinerer, samtaler med psykolog og et velordnet liv. Vi flytter bort fra Fredrikstad en periode, både fordi Widar jobber i Oslo, men også fordi det er godt å komme bort fra alle minnene. Psykiatritilbudet er mye bedre og mindre samlebåndspreget og det blir letter å ta litt tak i problemene isteden for å bare medisinerer dem bort.

Widar og jeg har det bra og etterhvert bestemmer vi oss for å gifte oss. Jeg hadde vel aldri trodd at det skulle skje igjen, men denne gangen føles det bare riktig. Han er en flott mann med egne meninger som han ikke er redd for å stå opp for. Han liker at vi snakker om saker og tar tak i dem før de blir et problem. Det kan jeg helt klart like. Her behøver en ikke gå rundt og føle seg i veien, ting blir satt ord på og ordnet opp i. Familien hans er også veldig imøtekommende og de tar veldig godt imot meg til tross for min historie.

Jeg har også fått Rettferdsvederlag/erstatning og voldsoffernemda er på gli. Dette er brev med

unnskyldninger som betyr svært mye for meg. Rammet inn og beundret og tygd på hver dag. Nå forstår jeg virkelig at det er samfunnet som har sviktet og ikke jeg. Overlevd har jeg gjort, med de få midlene jeg hadde til rådighet. Brevet der jeg får oppreisning fra kommunen hjelper meg mye når jeg skal flette sammen livet mitt. De har nemlig klart og hoste opp en del papirer fra fortiden min, spesielt fra årene før jeg kan huske noe selv.

Ptsd og dissosiativ lidelse

Alle mennesker har forskjellige opplevelser av hendelser i livet. Noen reagerer lite på en situasjon som en annen opplever som stor. Alt kommer an på hva vi har i ryggsekken vår. Det finnes ingen oppskrift og det bør vi respektere. Takk og lov for at alle mennesker er unike.

Akkurat min diagnose er "kompleks PTSD", dette innebærer at traumet har vart over flere år. Denne diagnosen preger selvfølgelig livet mitt i større og mindre grad. Mye av min terapi går dermed ut på å prøve å rette

fokus litt ut av meg selv. Det er fort gjort å bli sittende i sofaen og bare tenke negativt og ikke bry seg om omverdenen. Å løfte blikket opp og se andre mennesker, ufarliggjøre ærlighet og sykdom er metoder som jeg forsøker for å bli "frisk". I tillegg går jeg fast i terapi og skal starte en ny type behandling nå som går ut på hypnose og positiv tenking. Spennende.

Etter et tre måneders opphold på Modum Bad, avd Traume, lærte jeg at første bud for å bli frisk er å forstå sin bakgrunn, legge ansvaret der det hører hjemme og lære å takle sine "automatiske" reaksjoner. Spesielt er det viktig å forsøke å avlære hjernen fra den vante måten den bruker for å forsvare seg. Nåtid er ikke det samme som fortid, og dette kan hjernen trenes opp til å forstå.

"Posttraumatisk stresslidelse (PTSD) er en alvorlig angstlidelse som kan utvikle seg etter eksponering for en hendelse som fører til psykiske traumer Denne hendelsen kan innebære en trussel om død for seg selv eller andre, eller til ens egen eller andres fysiske,

seksuelle eller psykiske integritet. Denne trusselen oppleves som overveldende i forhold til den enkeltes evne til å mestre situasjonen. Som et resultat av psykologiske traumer er PTSD sjeldnere og mer varig enn det man vanligvis ser som akutte stressreaksjoner. Diagnostiske symptomer for PTSD omfatter gjenopplevelser av det opprinnelige traumet (eller traumene) gjennom «flashbacks» eller mareritt, unngåelse av stimuli knyttet til traumet, og økt spenningsnivå- for eksempel problemer med søvn, sinne, skvettenhet og hyperårvåkenhet. Formelle diagnostiske kriterier krever at symptomene varer mer enn en måned og at de forårsaker betydelig svekkelse i sosiale, yrkesmessige eller andre viktige funksjonsområder.

Posttraumatisk stresslidelse er klassifisert som en angstlidelse og kjennetegnes av ubehagelige angstrelaterte opplevelser, atferd og fysiologiske responser som utvikler seg etter eksponering for en psykologisk traumatisk hendelse (noen ganger kan tilstanden utvikles flere måneder etter aktuell hendelse). Symptomene varer lenger enn 30 dager, noe som skiller den fra den mer

kortvarige akutt stresslidelse. Disse vedvarende posttraumatiske stress-symptomene forårsaker betydelige forstyrrelser innen ett eller flere viktige livsområder. Tilstanden kan forløpe på forskjellige måter som for eksempel akutt, kronisk, og forsinket utbrudd. PTSD er antatt å være forårsaket av enten fysiske traumer eller psykiske traumer, eller som oftest en kombinasjon av begge deler. Mulige kilder til traumer omfatter å oppleve eller å være vitne til fysiske, følelsesmessige eller seksuelle overgrep i barndommen eller i voksen alder. I tillegg kan det å oppleve eller å være vitne til en hendelse som oppfattes som livstruende, resultere i PTSD. Eksempler på dette kan være fysiske overgrep, voksne opplevelser av seksuelle overfall, ulykker, narkotikaavhengighet, sykdommer, medisinske komplikasjoner, krig eller katastrofer. Typiske traumatiske hendelser som kan forårsake PTSD kan være voldelige overfall, kidnapping, seksuelle overgrep, tortur, være gissel eller krigsfange, oppleve en katastrofe, trafikkulykker eller å få en diagnose på en livstruende sykdom. Barn og voksne kan utvikle PTSD-symptomer ved å oppleve for eksempel mobbing.

Fra Wikipedia, den frie encyklopedi "

Dissosiativ lidelse er en diagnose jeg ikke har fått fastslått helt sikkert. Men for å forsøke å forklare litt om hva det innebærer kan jeg si at vi alle er litt dissosiative. Tenk deg du gjør noe rutinemessig, kjedelig eller lignende, hvem har ikke sittet og lurt på hvor de la nøklene, hvordan de kom seg på jobb, eller hvor støvkluten havnet. Det er ikke fordi du ikke har gjort det du skal, det er bare det at hjernen har slått på auto modus og du registrerer ikke alle hendelser. Det må noe nytt og uvanlig til for at du skal merke deg episoden. Hjernen går i dvale og beskytter deg for alt kjedelig og rutinemessig.

Men når du opplever noe som er mer enn du kan takle, reagerer også hjernen med å blokkere ut hendelser, den tillater deg rett og slett å ikke være helt tilstede i hendelsen, den beskytter deg. Du kan få en følelse av å se det hele på avstand og det er du selv som betrakter det som skjer med deg.

“Dissosiasjon betegner i psykologien det fenomenet at hjernen splitter opp sanseinntrykkene når personer opplever ekstreme hendelser som truer eksistensen deres, for å fjerne oppmerksomheten fra det som er farlig, slik at de blir i stand til å takle angsten som følger med. Slik dissosiasjon i sykelige form kalles dissociativ identitetsforstyrrelse eller multippel personlighetsforstyrrelse. Hukommelsestap, angst, flash backs, mareritt og humørsvingninger er de vanligste symptomene.

Ordet «dissosiasjon» betyr «opløsning, spaltning»

Fra Wikipedia, den frie encyklopedi "

Etterord

Noen forfatter er jeg ikke og har heller ikke forsøkt å være. Ting er skrevet i forskjellige perioder i mitt liv og jeg har forsøkt å flette dette sammen. Jeg har valgt å utelate mye som jeg verken kan eller behøver huske. Jeg

vil bare bli ferdig med hele historien og kunne lene meg tilbake og si: det var ikke min skyld. For den skyldfølelsen har forfulgt meg i alle år og den har gjort at jeg har tatt på meg skylden for de rareste ting. Fordi jeg syntes jeg fortjente det. Slik er det ikke lenger. Jeg er noen, jeg er viktig og jeg fortjener å ha det bra.

Om noen skulle føle seg tråkket på, ikke anonymisert nok el.lign, får de kontakte meg på Epost:

tillise@online.no Og jeg tror sikkert vi kan bli enige.

Glem ikke at dette er min egen oppfatning av livet mitt og derfor kan jeg ikke tolke eller mene noe på andres vegne.

Da jeg er sikker på at dette foregår også i dag, syns jeg det hadde vært flott om alle delte denne historien, for bare slik kan vi få forandring i samfunnet. Opplysning og kunnskap. Vi har ingen barn og miste, så del og vær oppmerksomme. Og tilslutt: Tusen takk for at DU tok deg tid til å lese dette.

Ronja:

Jeg har lenge vist at mamma var flink til å skrive. Jeg har også vist at det å skrive kan være god terapi. Men det å skrive om sitt eget liv... ikke et helt vanlig, normalt, A4 liv, men et skakk kjørt liv fullt av traumer, elendighet og faenskap, dit trodde jeg faktisk ikke at mamma skulle komme. Det er mye som tilsier at hun skulle bodd på gaten, med kun en ryggsekk og forholde seg til, men slik gikk det altså ikke. Mammaen min er nemlig ikke av den "vanlige sorten". Og når jeg snakker om den "vanlige sorten", da mener jeg at hun er sterk. Det skal mye

til at et menneske klarer å komme seg igjennom alt hun har opplevd og i tillegg sitte her i dag, med en mann, to hunder, en katt, et flott hus, gode venner og humøret i behold. Men det har hun klart. Og det er dette jeg beundrer henne for. Det skal også sies at hun har vært heldig oppe i all elendigheten. Min kjære pappa har kanskje ikke mye kunnskap når det gjelder psykiatri og forståelse når det gjelder "usynlige" sykdommer, men han har aldri gitt seg. Han har vært ved hennes side, siden den dagen hun trengte det. Mamma har også en fantastisk venninde, som også har blitt min tante, som har

støttet henne igjennom gode og vonde dager. Widar hadde hun heller ikke klart seg uten. Han kunne nok hentet månen til henne, om dette var mulig.

Når man har opplevd grov omsorgssvikt, er det vanskelig og ikke påvirke de nærmeste rundt seg. Mamma er en veldig urolig person med mange krav og prinsipper. Jeg har selvfølgelig hatet henne for dette da jeg var yngre, men i ettertid, så forstår jeg. Når man er barn, blir alt veldig svart-hvitt. Enten er det slik eller så er det slik. Når mamma har hatt sine tøffe perioder, har dette da selvfølgelig påvirket meg

mye. Jeg har grått, vært frustrert og også fryktelig, fryktelig lei meg. Men jeg har heldigvis hatt gode støttespillere som har forstått mamma og som igjen har klart og forklare meg virkeligheten igjennom et barns øyne. Det kan kanskje virke som om jeg har hatt en fryktelig tøff barndom, men det har jeg altså ikke. Ja, jeg har hatt det tøft i mange situasjoner og sammenhenger, men min kjære mamma har vært **VELDIG** flink til å beskytte meg også. Sånn jeg ser det i dag, har hun gjort meg sterkere. Hun har gjort meg sterkere psykisk og kanskje også fysisk. Jeg er blitt veldig følsom og overbeskyttende på

mange områder, men dette ser jeg bare på som positivt og en fin ting og ta med seg videre i livet.

Jeg har alltid hatt et veldig godt forhold til begge foreldrene mine. De har lært meg til alltid og være åpne og ærlige og vi har snakket masse om alt som har skjedd, kan skje, kanskje vil skje eller bare tanker som surrer og går i hodet. Jeg har lært mye om rett og galt og veldig mye om empati. Det beviser nok alle handlingene da jeg var liten, når jeg tok med meg alle barna som ikke hadde det så godt hjemme,

hjem til oss for overnatting, middag eller bare lek og moro.

I senere tid har det vært mange opp- og nedturer i mitt liv. Jeg går alltid rundt med en liten bekymringsklump i magen og en tanke om at "jeg håper mamma har det bra". Det er ikke så rart etter mange episoder med mamma da hun har vært veldig syk. Jeg har alltid vært veldig ørlig med mamma når det gjelder hennes sykdom. Jeg har full forståelse for handlinger og episoder som har skjedd, men jeg har også prøvd å "banke" det inn i hodet på henne at hun må ta seg sammen

og tenke lengre enn inne i den lille boblen hun er i. Grunnen til dette er for at hun skal kunne komme seg videre og ikke stå på stedet hvil med kun de negative tankene som kommer i hodet, når man sitter alene og grubler. Jeg har prøvd så godt jeg kan å støtte henne og være der for henne så godt det lar seg gjøre.

Når man har slike traumer, som min mamma har, er det viktig at man har gode støttespillere som forstår éns handlinger og éns tankegang. Jeg har også alltid tenkt at man ikke må bygge oppunder det grusomme, men heller hjelpe til med å

støtte mennesket og bygge selvtilliten og gi styrke til å kjempe videre. Det er dette jeg har forsøkt å gjøre med mamma. Jeg har ikke alltid vært like lett og "håndtere" jeg heller, men det kan man vel heller ikke forvente når det er snakk om sin egen mor.

"Bestefar", eller Arne, som jeg kaller han, har vært en stor utfordring. Telefonen som ringer, og i andre enden hører man "hallooo, det er bestefar"- og grøssningene brer seg nedover ryggen. Forferdelig mann. Jeg har hatet han fra første stund. Jeg har alltid synes at han var en ekkel,

sleip mann. En man ikke kan stole på. Jeg har bannet og skreket mye i telefonen til den mannen, og den dag i dag... er jeg nesten lei meg for at jeg ikke gjorde noe mer. Tankene svirrer rundt i hodet om alt det vonde jeg har lyst å påføre kroppen hans. Mennesker som HAN, skulle aldri fått lov til å se dagens lys og heller aldri fått føle glede for noe eller noen. Kjenner jeg blir sint bare av tanken om han.

Dette er Ronjas egne ord, ærlig og rett frem og nydelig akkurat som hun er. Tusen takk for at du er du, kjære jenta mi:

***IKKE** tenk på meg
når livet smiler mot deg
når kjærligheten har nådd deg
og gjort deg varm og god
når livet leker
og alt finner sin plass
når tankene er gode, varme og lette
Jeg ser hva som skjer
og nyter det med deg.*

*Men **HUSK** meg
når kravene blir for store
når magen kjennes som en fremmed
når du føler at du står i stampe
når den deilige selvfølelsen
har tatt en lang ferie
og du føler at kjærligheten
har tatt usynlige veier for deg
HUSK da på meg
for jeg vil alltid elske deg
støtte deg
og sette pris på deg
Min viktigste egenskap
er å elske deg
-helt uten forbehold

-bare for deg.*

Kilder:

Oppreisningsordningen i Fredrikstad

Fredrikstad Blad

Gamle nedtegnelser og dikt fra livet mitt.

Ronja, Widar og Hanne

